XI. évfolyam. Budapest. 231. szám. Kedd, 1877. szeptember 11.

Előfizetési díj:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy évre . . . . . 20.—
Félévre . . . . . 10.—
Negyedévre . . . . . 5.—
Egy hóra 1.50

Egy szám 6 krajczár.

Hirdetési díj: 9 hasábos petitsor egyszeri hirdetése 12 kr., többször 10 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyilttér: Öt hasábos sor 30 krajczár.

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:
Budapest, IV. himző-utcza 1. sz.
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény küldendő. — A küldemények csak bérmentesen fogadtatnak el.
Kéziratok csak rendkivüli esetben küldetnek vissza.
Kiadó-hivatal:
Budapest, IV. himző-utcza 1. sz.
hová az előfizetési pénzek küldendők.

A prés politika.

Tisza Kálmán legsajátságosabb alkotása a közigazgatási bizottság annyi élhetetlenség, annyi hiábavalóság jelét adta egy évi fennállása óta, hogy a „nagy reformator“ e müve felett ma már bátran napirendre lehet térni. Az autonomia ez álbarátja, a ki e ponton sem volt képes önálló eszmék mellett elvi következetességgel dicsekedni, hanem engedve természeti hajlamainak a centralisatio és decentralisatió közvetitő chablonait alkalmazta belgából leforditva Magyarország közigazgatására, oly intézményt léptetett életbe a közigazgatási bizottságban, a melyet örömmel szavaztak meg a centralisták, mint hidat, s elitéltek az autonomisták, mint a törvényhatósági élet rovására élhetetlenkedő gépezetét a központositásnak.

S csakugyan a tapasztalat igazolta, hogy ez intézmény, a mi közigazgatási horderejét illeti, oly meddő, mint maga a nagygyá fujt belügyér. Semmi szükséget nem pótolt: semmit nem javitott; mindössze arra volt jó, hogy az autonomia barátait disgustájla és elüzze a törvényhatóság termeiből, a megyékben nehány uradalmi jószágigazgatót szerepeltessen ura érdekében, városokban pedig szaporitsa a havi jelentések olvasása alkalmából szundikálók számát.

Nevezetesebb életjelt csakis Budapest közigazgatási bizottsága adott. De ebben sincs köszönet. Conflictus ez, mely a kormányt képviselő elemek és a törvényhatóság képviselői közt támadt és fokozva lett oly miniszteri intézkedések által, a melyek mutatják, hogy Tisza Kálmán az autonomista kormánya feladatául tüzte megfojtani az önkormányzatot és egész nyersen a központositást léptetni életbe. Mert az, a mit Széll Kálmán rendeleteivel tett, semmi egyéb, mint municipalis élet dehonestálására és megsemmitésére irányzott csapás.

A pénzügyminiszter egy leiratban kiveszi az adóbehajtást a főváros kezeiből és átteszi az adófelügyelő kezébe. Teszi ezt akkor, midőn a közigazgatási bizottságot az államhivatalnokok dominálásával a végből lépteti életbe a honmentő következetesség, hogy összhang létesülve az államkormányzat és helyhatósági igazgatás között, egész simán és gyorsan hajtassanak véghez a rendeletek, még ha törvényszegők, helytelenek, igazságtalanok vagy kiméletlenek volnának is.

Igazán eredeti módja egy intézmény életbeléptetésének és felhasználásának. Ilyen genialis eljárás csak oly kabinettől telhet ki, a mely absolute nincs tisztában sem magával, sem az államorganisatióval, sem az önkormányzattal, hanem vak szeszély és napi esetleg szerint tesz önkényesen, mert nincs se moralis se eszmebeli, se czélszerüségi elve, hanem csak féktelen uralkodási vágya. Ezeknek az embereknek nem hogy számitásuk volna, de érzékök sincs.

A parlamenti vihogó szent, a rátóti Geschäftsführer pénzügyéri székében ugy látszik nem ismer más szabályt a nyuzásnál. Ez az ő mestersége. Talentum sem kell hozzá, csak brutalitás, minővel mindazok birnak, a kik a hol van, vetkőztetnek, s a mi van elszednek. Ezt másképp adószedésnek is hijják, midőn a kiadásokra nem elég a közgazdaságilag bukott nemzet rendes bőre, hanem huzzák a másikat is.

Nekünk semmi kedvünk nincs a fővárosi clique embereinek védelmére kelni a közigazgatási bizottságban támadt confletus alkalmából. Ezek az urak megérdemlik sorsukat. A mely fővárost oly szellemben vezeti a nyárspolgáriasságon is lejebb alacsonyodó szolgasági ösztön, mint a városházabeli embereket: azok semmiképp sem méltók arra, hogy egy szóval védelmökre keljünk. Ők akarták, ám lássák. Másképp áll a dolog a fővárosi adózókkal. Ezeket általános közgazdasági és emberiségi szempontokból kötelességünk védeni: bár a főváros választó polgárai speczialis indokból tekintve, épenséggel megérdemlik, hogy nyirják őket, mint jóféle birkákat.

A fővárosi adóviszonyok terén nem az a bökkenő, hogy ő excellentiája téves informatiókra alapitotta rendeletét, hanem általában az, hogy ő excellentiája nem számol az időkkel és helyzettel. Nem elég, hogy a vidéken a speculatió roppant nyereséggel szedi össze a terményeket egy kézre játszva az adóexecutorokkal, a fővárosban sem látja a valódi üzleti élet helyét elfoglaló 27 krajczáros szédelgést, nem látja a házárak, házbérek leszállását, ipartelepek pusztulását, pangást, keresetképtelenséget. Annyira nem látja, hogy a bosnyák menekülők katonai készültségek, muszkasegités czéljaira erőnek erejével hajtaná be a pénzt ott is, a hol nincs, mértéket nem tartva abban sem, a mit az élet e legnagyobb mester diktál.

De hát a pénz kell, mert a rendszer nem változik, s Tisza ur akar maradni autonomia mellett vagy a nélkül, kiegyezéssel és három császári szövetséggel. Pénz kell, s e végből indokolatlanul és igazságtalanul fel kell forgatni mindent, cassirozni a mi utban áll, összeveszni még oly igaviselésre teremtett, nevelt és megszokott fajjal is, minő a főváros atyáinak ama nagy többsége, melyet törvényhatósági, közigazgatási bizottságba beválaszt a fővárosi nép élhetetlensége.

Bizony bizony ily elv, eszme, tekintet, czél nélkül uralkodó kormány ellenében nem csoda, ha a közigazgatási bizottság jámborai is megkisérlették rugdalódzni és Barna tanácsnok erélyes természetü föllépése után elhatározták felkérni a kormányt, vonja vissza rendeletét. A préspolitika kihozza sodrából az alávető türelmet is.

V—y.

A képviselőház az elnapolás utáni első ülését szombaton f. hó 15-én d. e. 11 órakor fogja tartani.

—

Thiers tudvalevőleg benső viszonyban állott Gorcsakoff herczeggel; mindazáltal a keleti kérdésben nem átallott muszkaellenes állást elfoglalni az európai egyensuly szempontjából. A „Times“ közli is e tekintetben tett nyilatkozatát, melyet Reeve Henrik Thiersnek egy aug. 28-áról hozzá intézett leveléből hoz nyilvánosságra. A keleti kérdésre vonatkozó pont igy hangzik:

„Ime a törökök egyre aratják a sikereket. Európa igazságtalan volt irántuk, az igazság és az egyetemes egyensuly igazi érdeke az ő részükön van. Nagy ok lesz majd megbánni, hogy annyira eserben hagyták őket. Ezt a józan ész s a messzire előrelátás becsületeért mondom. A jelen béke kilátásaiban kivánatos a mielőbbi egyezkedés. Még nem látok erre módot, mert a legyőzött oroszok követelőbbek lesznek, mint a győztes oroszok. Félek egy második hadjárat következményeitől, mert ugy tetszik nekem, az idei hadjárat nem elegendő a kelet lecesillapitására“.

—

Pius pápa nyilatkozatáról, melyet a keleti háborura vonatkozólag tett, a „Gazetta Narodva“ következő római levelet közli:

„A szent atya rendkivül megörült annak, hogy az oroszok a plevnai hadállások ellen intézett rohamokkal oly kudarczot vallottak, ismételten kifejezte örömét a katholikus egyház ősi ellenségeinek, a katholikus lengyelek elnyomóinak e veresége felett.

Három nappal ezelőtt Ambrus maronita szerzetes, (ki Rómában igen ismert egyéniség, csak nem régiben neveztetett ki püspöknek, buzgó lelkész és nagy ellensége az oroszoknak), azon örvendetes hirrel jött a vatikánba, hogy Mukhtár pasa Karsnál megverte az oroszokat. — A szent atya, kit épen számos egyházi méltóság környezett, mosolyogva viszonzá: „Már értesültem erről. Simeoni ma reggel táviratot kapott a török győzelemről. E szerint elkéstél. De mégis szivből köszönöm a jóakaratot, hisz tudod, hogy az ilyen hir megörvendeztet.“

Ezután a pápa nagy környezetéhez fordult és igy folytatá: „Kimondhatlanul és szivből örvendek, valahányszor azt hallom, hogy az oroszok megveretnek, bizom a mindenható igazságosságában és irgalmasságában, hogy teljesen le fognak veretni. Buzgón fohászkodom ezért.“

E szavak után sokat szólt még a pápa a törökök becsületes, tiszteletreméltó voltáról, beszélte, hogy a plevnai csata után Konstantinápolyban az egybegyült minisztertanács azt akarta elhatározni, hogy a török járadék birtokosainak kifizet két szelvényt, de kénytelen volt azt későbbre halasztani, mert a kincstárra nehézségek hárultak volna. „Ne aggodjatok — végzé a pápa, a jelenlevőkhöz fordulva, kik közül többen török állampapirokat birnak, kezeskedem a törökök becsületességéért. Később mindent meg fognak fizetni az utolsó fillérig. Vajha a keresztények is mind oly becsületesek volnának, mint a törökök, kik tudva még soha sem csaltak meg senkit.“

A szent atya szavai nagy hatást gyakoroltak a jelenlevőkre, mert a pápa tekintet nélkül beszélt és nyiltan fejezte ki örömét a felett, hogy az orosz hadsereg, melynek végleges vereségét bizton reméli, megveretett.

Ez szószerinti közlése a szent atya nyilatkozatainak. Megbizható személyektől tudtuk meg, kik jelen voltak.

—

Eszéken török ellenes népgyülést tartottak. Beszéltek összevissza a törökök ellen és magyarok ellen Gjurgjevics, Kaltnecker a németek nevében, s a mi legbotrányosabb egy magyar nevü sehonnai valami dr. Szalay, a ki egyuttal az inditványt tette. A határozat kivánja Bosznia és Herczegovina occupatióját Horvátországhoz csatolással. — Egyéb bajuk nincs.

Miletics katonák.

A Miletics Szvetozár által annak idejében a magyarországi szerbekből toborzani remélt és Belgrádba megigért contigens dolgát — irják lapunknak — sokan elejtettnek hiszik, holott ujabban, mióta Milánka actióba lépéséről van szó, atyafiai, a mi kedves vendégeink, a kiket menekülésök után keblünkön kigyók gyanánt melengetünk, ismét mozogni kezdenek. Erre mutat legalább egy titkos bizottság létezése, mely életjelt adagot magáról levelek, ukázok és kinevezések osztogatása által.

Ilyen kinevezés birtokába jutott Zsifkovics úrtól a „Duna“ biztositó-társaság egyik főbb tisztviselője. Őt, a ki az osztrák hadseregben szolgált és hadnagyságig vitte fel, egy levéllel tiszteltték meg, a melyben tudtára adják, hogy itt az idő, midőn a magyarországi szerbeknek is szervezkedniök kell, a mit a bizottság immár kezébe vett is, — s nyomban örnagyi ranggal kinálja meg Zsifkovics Eleket.

A kinevezési ajánlat, melyet akár okmánynak is lehet tekinteni, Ujvidékről van keltezve, tehát minden kételyt kizár arra nézve, mintha Szerbiából származnék az ajánlat a djunisi hős hadsereg részére.

A levél egy titkos bizottságtól ered, mely a szláv szövetség magyarországi végrehajtó bizottsága czimét viseli. Ugy látszik nem egyéb az, mint az Arsakoff elnöklete alatt működő panszláv propaganda egy albizottsága, mely itt zavarog az Alvidéken, azaz, hogy próbál vizet zavarni, de eddig sikertelenül.

E bizottság rendszeres levelezést folytat mindenfelé. Összeköttetéseivel behálozza az Alvidéket; igéreteivel és pénzével a gyöngébbek fejét. Hálózatába a papokon kivül osztrák tiszteket is belevont. Több hivatalban vannak követői, a kik a kormányzat köréből látják el őket friss értesitésekkel. Egy darabig hallgatott e bizottság, vagy legalább csendesebben működött és mérgelődött.

Most valami szagot érez, azért lép ki és igyekszik verbuválni Miletics contingenséhez a katonát. És meglehet, sikerülni is fog ezt annyira venniök, hogy jó katona válik a bizottság kebeléből a porkoláb szolgálatában; ha ugyan Bécsből a muszkabarátság érdekében, nem hajlandók a belgrádi vitézség emelésére a Miletics katona fogdosást is elnézni. Tölök kitelik.

Lindenau, szept. 8.

(Saját levelezőnktől.)

A poroszoknak Thiers soha sem halhatott volna meg oly mal á propos mint épen most, valamint nem merem állitani, hogy ezen hires államférfiu halála ránk magyarokra s török szomszédinkra nézve valami nagy veszteség s talán sokan vannak a szabadság aspiránsai közt, kik Kossuthtal mondandják azt, mit ő gróf Dezsewfy Aurélról irt a „Pesti Hirlap“-ban: „sit divus, modo non sit vivus.“ Vannak oly férfiak, kiket legmegátalkodottabb politikai ellenségeik sem mernek nem becsülni. Thiers a becsülést mint történelmi iró, mint mély belátásu politikus kiérdemelte ugyan, de vajjon a történelem nem fogja e neki bünül fölróni a satoryi öldökléseket, kivált a nagy reményü Roussel kivégeztetését, melyet maga idejében mint elnök egyetlen szó, egy óhajtás kifejezése által meggátolhatott volna.

De vegyük csak boneczkés alá a mostani uralkodó kormány azon ellenfeleinek működéseit, kik maguknak egy oly nevezetes többséget látszanak biztositani, vajjon fog e nyerni az által Európa, a szabadság ügye, de mindenek fölött mi magyarok és a törökök fogunk e nyerni, ha a 363 kerekedik fölül Mac Mahonon és pártján? Jelenleg csak két zsarnok uralom diadaláról van szó, a monarchikus és plutokratikuséról. Erről ugyan azt lehet mondani, mit a magyar példabeszéd igen találóan fejez ki: eben kutyát cserelni. Vajjon melyik az eb itt, s melyik a kutya?

Nekünk magyaroknak mindig azt kell néznünk, kit szeret, kit becsül, kit dicsér a porosz. Mióta Gambettának és Thiersnek dicsérő hymnusokat énekelnek Németországban, mióta Mac-Mahont, a pápát, az ultramontanismust szidják, lehetetlen, hogy velök ugyan azt a nótát fujjuk, mert hiszen a mathematikai alapelv szerint: „mely mennyiségek egy harmadikkal egyenlőek, egymás közt is egyenlőek.“ Már pedig a porosz egyenlően rajong Gambettaért, a 363-ért, a muszkákért és Andrássyért, más oldalról egyenlően szidja a szoczialdemokratiát, Mac-Mahont és a törököket, nem természetes következtetése, hogy mi az ellenkezőt tartsuk? De tekintsünk vissza a mult két évtized legroszabbjára, a III. Napoleoni császárságra. — Vajjon nem ezen császárságnak köszönheti e lételét Olaszhon. Vajjon nem a villafrancai a két császár közt tartott párbeszéd közvetett következése volt e az 1860-iki protestans mozgalommal szemben tartott engedékeny vallási és belpolitika minden konkordatum daczára? Vajjon nem ebből folyt ki az 1861-iki országgyülés összehivása? Mely alkalmat Magyarország kellőleg föl nem használt, hanem magát a határozati párt többsége daczára a vezérürü által a muzeumból Budára czipeltette. Ha Magyarország mindig csak mulaszt, mint mulasztott 1861-ben, 1866-ban, a régibb 3½ százados mulasztásokat emliteni sem akarom, akkor ugyan ne várja, hogy az ur isten mint Brillat Savarin szépen föltálalja neki a kész szabadságot.

Jelenleg Magyarország, ugy látszik sympathiáiban jó uton indul, a török kérdésnek mindenütt az országban való helyes fölfogása erre mutat. De még létezik Magyarhonban bizonyos emlékek iránti pietás, mint azt ez emlékekre szánt összegek bizonyitják, még imitt-amott uralg a Bismarckkultusz, a német birodalom, rectius porosz birodalom bálványozása, bizonyos Simon, Thiers és Gambetta-féle hajlamok, miket mind tövestől kell kiirtani s ezek ellenpártjától nem épen Magyarország iránti szeretetöknél fogva, de saját fenntartásuk okáért, várni a jövő regeneratióját. A jó alapra nem mindig épitenek diszes palotákat, hanem fegyházakat, tömlöczöket és kaszárnyákat is. Vajjon prédikált volna e Krisztus, ha tudta volna, mit fog az utókor mondataiból faragni, s hogy demokratiai elveinek fattyu hajtásaiként nőnek ki a spanyol inquisitió, a zárdabeli erkölcstelenség, a bünbocsánati vásár és a jezsuiták? Igy áll ezek ellenkezője is. Nekünk magyaroknak mindent föl kell karolnunk, a mi Poroszországnak ellene van, mert a porosz ezerszerte veszedelmesb az oroszná, kultárájánál, egységénél és anyagi erejénél fogva. Ez fölszivhatja a mi kulturánkat, a muszka, mely alig létezik, sohasem. Németország egy Puschkinra, egy Gogolra vagy Turgenjewre százankint mutathat föl könyvszerzőket, sőt már a német azért is veszélyesb ránk magyarokra nézve, mert Mária Terézia uralkodása óta folytonos vegytani keveredésben áll velünk, mig mi magasabban állunk a szláv literaturánál s czivisátiónál. Kossuth Német- és Oroszországra alkalmazza Róma és Karthago példáját. En ezt Magyarországra is alkalmazom. — Nekünk némethon ezerszerte nagyobb s veszedelmesebb kráter vagy polyn, mint a tehetetlen Muszkaország. A lengyelek ezt már régóta belátták s a poroszt inkább gyülölik még a muszkánál is. A porosz erő növekedése 1870-ben tette csak Oroszországot vakmerővé, mert födi hátát.

Azonban ezen óriásnak is meg van vályog lába és achillesi sarka. Vajjon melyik hadseregben tapasztalhatni oly nagy számban a zászlótól való menekülést rendezett időkben, mint a németben? Anglia hadseregében az egész krimi hadjárat alatt egyszer fordult elő az eset, hogy egy katona megszökött az előőrsöktől, de az őr lelőtte. Németországban ez idén márczius elsejétől a szent Szedán napig s igy fél év alatt nem kevesebb mint 7640 katona szökött meg. Ezt már a lipesei „Tageblatt“ is bevallja, pedig ez ért ám a burkoláshoz, leplezéshez. Mind ezt a szocial demokratiára tolja,

Nincs tehát okunk sem a némettől oly annyira rettegni, sem Thiers halálán buslakodni sem a 363-asok győzelmét óhajtani, mert mindig és most is azt mondom, hogy az októberi választások után kész a háboru Franczia- és Németország közt és vajjon nagy hasznukra lesze kedves szövetségesünknek elkövetett arzenáli lopásuk, az majd megválik, hány zsákkal telik. Adja isten ne hangozzanak el szavaim, mint egykor Cassandráé és Laokooné Trójában.

K. D.

AZ „EGYETÉRTÉS“ TÁRCZÁJA.

KIANA.

— Beszély. —

Varigny után.

(Folytatás.)

„Csak a papok féltek tőle. Vákeá nem kért tőlök többé tanácsot, és ünnepélyükre nem engedte nekik át az áldozatot. Kerülte őket és gyakran szólott azok előtt, kik hozzá jobban közeledének, egy uj istenről, kit Kiana gyanittatott vele. Sokszor tulságos örömrivalgásba tört ki, másszor véghetetlenül szomoru volt, de mihelyt Kianát látta, mindjárt boldognak érezte magát.

„Kiana is szerette őt, és beleegyezett nejévé válni. Vákeá megesküdött, ezen uj isten nevére a nép előtt, hogy sohasem vesz magának más nőt, és Kiana kezét az övébe tette. Kiana letérdepelt, és utoljára látták őt sirni, a tengerre tekintve. Azután felemelte szemeit az égre és egy gyengéd mosoly vonult el ajkain.

„Két év mult el. Vákeá boldog volt és mindenki, ki körülötte volt. Mióta Kiana karjai közt ringatott és szoptatott egy kis leányt, kit Máliának nevezett, azóta nem féltek a kanak anyák, hogy gyermeiket kiragadják karjaik közül, a Kipi hadistennek áldozzák fel. Kis leánya nem volt olyan fehér; haja fekete volt mint atyjáé, de közte egy szőke fürt látszott . . . .

— Kiana az én elődöm, szakitá félbe Jane; azon időtől fogva családunkban minden nőnek megvan azon megkülönböztető jele.

„Máliá négy éves volt, midőn anyját egy titokszerü betegség érte. Még fehérebb lett és soványabb. Mindig fáradtnak érezvén magát, alig birt járni és hosszu órákig elfeküdt szőnyegein. Vákeá nem hagyta sohasem magára. Kiananak gyengéd hangja zenének tetszett fülében. Beszélt neki az istenről, hogy legyen jó népéhez, kegyelmes a bünösökhöz, és pártolja a gyengéket. Ő meg fog halni, ismétlé gyakran, de oda megy, hol őt egy napon viszontlátja és a honnét örködhetik felette, beszélt hozzá a magányban. Vákeá sirt.

Kiana meghalt. A nép azt hitte, hogy a papok mérgezték meg. Vákeának bánata rémitő volt. Alig tudták holt teteméről elvonszolni, kit annyira szeretett. Parancsára elégették a hajlékot, melyben Kiana lakott, mielőtt nejévé lett. Annak a helyére egy sirboltott ásatott, hova a halottat elhelyezték, és megesküdtette főembereit, hogy halala után melléje fogják temetni. Egy év mulva Vákeá Kiana mellett nyugodott.“

— Köszönöm, mondám Janenak, ki könyeit törülé le, — de hisz a történetnek vége van, ha nem csalódom.

— Nincs vége, mert halála előtt pár perczczel Kianának viziója volt. Nem volt mellette más, mint Vákeá és Kiana, a legöregebbik azon két nő közül, kik őt ápolták. Kiana érthetőleg ejtett ki nehány mondatot, mi csodálkozásra birta őket, és Vákeá megtiltotta Kámának, hogy azt valaha elmondja valakinek.

— Tehát akkor hogyan tudhatná azt Kimó?

— Kimó egyedüli maradéka Kámának, és azt mondják, hogy a jóslat, mert igy hijja azt a nép, Vákeá tilalmának ellenére, átszármazott a családba. Mindamellett e titok vallásos buzgalommal őriztetett meg, és nincs egyetlen egy kanak, ki meg ne lenne győződve, hogy Kimó tudja a titkos jóslatot, ki nem is tagadja, habár nem mondja meg soha senkinek.

— És mi lett Máliából?

— Árván maradván öt éves korában, a törzs fő emberei nevelték fel, kik irányában ugyanazt a szeretet és vonzalmat tanusitották, mint anyja iránt.

Nagyon fiatal volt még, mikor anyja elhalt, hogy emlékezhetett volna reá. Nehányan Vákeá meghittei közül emlékébe tarták még Kiana által ismertetett istent, de lassanként elenyészet az is, csak valami homályos sejtelem maradt fenn belőle, mi fel is tünt az itt megforduló első téritőknek, de nem tudták, kinek tulajdonitsák azt. Felserdülvén Mália nőül ment Kona főnökhöz és hatalma alá vonta a szigetnek déli részét is. Első szülött fia 1-ső Kámehámála dédatyja volt.

Nagyon szerettem volna Kimót faggatni, de már késő éjjel volt; másnapra kellett tehát halasztanom. Aludni mentünk; de mielőtt lefeküdtem volna, elővettem jegyzőkönyvemet és hiven belejegyzém Kiana történetét, melynek bonyolódott részletei folyvást álmomba keverődtek, de a jóslatot nem birtam megálmodni.

Világos nappal volt, hogy felébredtem. A tanya lármája, a madarak csicsergése, a lovak dobogása, a kanakok furcsa éneke mindjárt eszembe juttatta, hogy hol vagyok. Frank már várt rám, hogy elkisérjem egy rövid kirándulásában. Elmenetelünk előtt utasitásokat adott munkásainak, kik szantalfa ültetéssel voltak megbizva. Azután utra keltünk egy kis kisérettel. A reggeli tiszta levegő, lovaink fürge szaladása és a szemeink előtt elterülő gyönyörü tájkép eloszlatták lassanként éjjeli álmom emlékét.

Nem tudnám megmondani, hogy miről álmodott Frank barátom, de nagy változást vettem rajta észre. Nem volt ő többé a tegnapi félénk és hallgatag fiatal ember. Homloka nyiltnak látszott, tekintete épen nem zavaros. Könnyüséggel vezeté gyönyörü paripáját, melynek kaczér ugrándozásai alatt jól meglátszott a lovag biztos karja, erős és karcsu testalkatu.

— Be szép lova van, Frank!

— Igen; és olyan okos mint szép. Pár napja már nem ült rajta senki és mivel Jane-nak szemeltem ki, meg akartam győződni magam, hogy nem-e tulságosan virgoncz.

— Nem fél, hogy kifárasztja?

— Zultán nem szokott hamarjába kifáradni. Egész nap mehet a nélkül, hogy egy csepp izzadságot lehetne rajta látni, vagy hogy csak egy kissé is változtatná lépését, — mondá Frank, megveregetvén a nemes állat nyakát, mely gazdája felé forditá fejét, hogy kezét elérje.

— Látta Jane-t ma reggel?

— Nem láttam. Hanem azt izente, hogy az egész napot atyámmal kivánja tölteni. Észrevehette tegnap, mily örömest társalkodik az öreggel, ő, ki olyan büszke különben, — iránta pedig olyan gyengéd és jó.

— Már az igaz, hogy ugy szereti az öreg, mint saját leányát, ő pedig mint atyját.

— Igaza van önnek, mondá elpirulva, és nem most vettem észre először. Tegnap azonban, midőn beszélgetésünk után hozzájok beléptem, sokkal élénkebb volt e benyomás, mint máskor. Csakhogy mindez még nem háritja el az akadályokat, és én oly retteneteseket látok magam előtt!

— Hadd lássuk, melyek azok?

— Először is az, hogy ő engem szeressen és azt megvallja — alig hihető. Azután atyjának beleegyezése, a király jóváhagyása! Ön ezt semmibe se veszi! Jól tudom én, hogy Jane atyját és az enyémet egy régi kölcsönös barátság köti összsze, melyet még az együtt átélt veszedelmek emléke is feleleventt. De mit szólna ehhez a király, ki engem nem ismer?

— Jó, de ön ismeri a királynét, — ki nővérének barátnéja volt. Ön jól tudja, hogy Emmának nagy befolyása van a királyra, ki őt véghetetlenül szereti. Ő ismeri önt és becsüli, és számtalanszor emlegeti az udvarnál, atyjával együtt. Ugy beszél önről, mint a férfiak példányképéről, sőt mint hőst hallám emliteni egy nem emlékszem miféle kalandja után, melyben ön egy nagy veszedelemből menté meg.

— Csak azt tettem, mit mindenki tett volna helyemben. Pár évvel ezelőtt részt akart venni nővéremmel, ki akkor még élt és kit nagyon szeretett, egy hajtóvadászatban, jóllehet le akartam róla beszélni. Minthogy nem maradhattam velök, kértem őket, hogy ne keveredjenek a vadászok közé, hanem maradjanak egy dombon, honnét kedvökre szemlélhetik a veszedelmes vadállatok üzését. Meg is igérték, de azért én mégis nyugtalan maradtam. Előbb elvégezvén dolgomat a tanyán, kimentem délután hozzájok, a mellékutakon hamar elértem a dombot. Ők követték ugyan tanácsomat, de a helyett, hogy lovukról leszálltak volna, a nyeregben maradtak. A hajtók lármás kiabálásaitól és a domb aljában rohanó vadászoktól elkapatva, az ő lovaik is neki iramodtak, visszatartani már nem voltak képesek. Ez még nem lett volna nagy baj, ha lovaik ösztönére bizták volna magukat, melyek már régtől fogva be voltak tanitva e vad szarvasmarhák üldözésébe, de igazgatni kezdték őket és oly szerencsétlenül, hogy csakhamar belekeveredtek az átláthatlan porfellegekbe, a futó vadak közé. Ha leesnek, menthetlenül vesztüket találják. Lassó-m sipjának harsogó sivitása szétröffenté a vadakat jobbra és balra, és igy hozzájok férhettem. Epen akkor ragadám meg Emma lovának kantárszárát, midőn már fuldokolva, leeső félben volt lováról, mely szintén már alig birta magát. Gyakorlottabb nővérem felhasználta az utánam maradt rést, s visszavágtatott kanakaim közé, kik látván a veszélyt, mind utánam rohantak! Emma nagyon hálásan köszönte meg szolgálatomat. Férjhez menetele óta még nem láttam, de azt hiszem, hogy szükség esetében örömest segitene rajtam.

— Az alkalom rá itt van. Janeyal való összekelése rokonává tenné önt, és közelebb hozná szeretett barátnéjának testvérjét. Jane-ra is van neki befolyása, ki szereti és tiszteli, tehát mind itt. mind a királynál az ő pártfogása megbecsülhetetlen. Azután, mint tudja, én is tehetek valamit a királynál . . . .

— Köszönöm bátoritását és barátságát. Követni fogom tanácsát, de hogy fog sikerülni Janenak szivét meghóditani!

— Ilyenek a szerelmesek! Akadályt látnak és keresnek mindenütt, még maguknak sem hisznek.

— Igaz, sorsom el van vetve, elmenek a végsőig. Sokkal nagyobb szenvedélylyel szeretem, hogysem ne érezne iránttam csak egy kis vonzalmat is.

Elértünk kirándulásunk czéljáig. Frank megmutatá ültetvényeit, melyek már terjedelmes nagy földet foglaltak el. Elmondá, hogy azelőtt e hegyoldalt sürü szantálfa erdő boritá, azután kapzsi üzérek jöttek és egészen kiirtották. Chinában nagyon drágán kél e fa, és a főnökök nem állhattak ellen abból minél nagyobb hasznot huzni. Ő tehát visszaakarta állitani a semmivé lett tőkét, minden évben ültetett nehány ezer csemetét. Két egész óráig nézegettük a munkásokat, és nem győztem eléggé csodálni fiatal barátom leleményes és okos eljárását, kanakaihoz mutatott gyöngédségét és türelmét. Igyekezett őket meggyőzni, a siker iránt érdekelni, és nem sajnálta a fáradságot, hogy megmagyarázza nekik a munka czélját. Az ő és hasonlóinak érdeme az, hogy jelenleg a havai szigetek oly jólét és függetlenségnek örvendenek.

(Folytatása következik.)

A háboru.

A plevnai nagy ütközetről eddig csak annyit tudtunk, hogy folyik; ma már azonban részleteiről szóló tudósitások is vannak előttünk, melyek összevetéséből a következők derülnek ki:

Plevnánál egyrészről 70,000 orosz és 32.000 román 280 ágyuval, másrészről 80,000 török 240 ágyuval vesz részt az ütközetben. Ami az oroszok számát illeti, az valószinüleg jóval nagyobb az előadottnál.

Miután az ütközet terve és napja az orosz főhadiszálláson megállapittatott, ezt Gorni-Sztudenből áthelyezték Poradinba. E terv lényege Ozman pasának teljes bekeritésében s egyidejüleg minden oldalról való megtámadásában áll. Erős orosz hadszakaszok gyorsmenetekben siettek azon főut megszállására, mely Lukoviczán és Jabloniczán át Szofiába vezet; a Vidinnel való összeköttetés elvágása pedig a románokra bizatott.

Miután Plevna minden oldalról bekerittetett, f. hó 6-án az oroszok a sötétség beálltakor Plevnához közeledtek, s az éj folyamában ütegeket állitottak fel a török védmüveket környező magaslatokon.

F. hó 7-én reggel 7 órakor az oroszok megkezdték az ágyuzást a törökök jobboldali és középső állásai ellen, s a Pelisátnál, Zgalniczénél és Vrbiczánál müködő orosz ágyuk kivált a középső védmüvekben tettek igen nagy kárt. Török részről ellenben a szárnyakon levő ágyuk okoztak nagy károkat az oroszoknak.

Ez alkalommal, mint egy tegnapi távirat jelentette, az orosz ütegek parancsnoka elesett s két tüzértiszt megsebesült.

F. hó 8-án reggel nagy erővel megujult az ágyuharcz s az oroszok gyalogsága előnyomult a törökök szélső állásain [illegible] elfoglalására. Az ágyuzás egész nap tartott. Mint egy orosz távirat jelenti, este az orosz balszárny a Plevnától délre eső magaslatokat megszállotta, mi közben 500 embert vesztett. Az orosz centrum s a jobb szárny a török erődítményekhez 6—700 fonalnyira közeledett. — Usicza falut az oroszok megszállották és sikerült Radisevo és Plevna közt több magaslatot, melyek gyöngén voltak védve, elfoglalniok.

Az ütközet nagy elkeseredéssel folyt, minek következtében a veszteség mindkét részen már is jelentékeny. Hir szerint a törökök eddigi vesztesége 300 halott s 1800 sebesült, az oroszoké s románoké együtt több, mint 12.000 halott és sebesült.

A főtámadás tegnapra volt határozva. Megtörtént-e s minő eredménynyel, még nem tudjuk.

Az oroszokat nagyon aggasztják az utólagosan érkező török csapatok, melyek mind Szofiából Berkovczán át Lom-Palánka felé tartanak; tehát az orosz-román sereg plevnai állásának háta mögött gyülekeznek.

Mint egy bukaresti távirat jelenti, maga a czár is Plevna közelében tartózkodik, jóllehet az orosz főhadiszállást hátrahelyezték Asa-Lidzánba, mely Gorni-Sztudentől 3 mértföldnyire fekszik a plevnai uton.

A plevnai ütközet, illetőleg az ebben résztvevő románok miatt roppant izgatottság uralkodik Bukarestben. — A templomokban isteni szolgálatokat tartanak a román fegyverek győzelmeért. A conservativ lapok panaszkodnak, hogy a román ifjuság virága haszon nélkül áldoztatik fel; azt mondják, hogy Románia, mely körül van véve szláv elemektől, előbb-utóbb el fog ezek által nyomatni.

A „Central News“ egy pérai távirata szerint a Lovászból kivert török csapatok tetemesen megerősbödve támadást intéztek az ott levő oroszok ellen. Kezdetben visszaverettek ugyan, de azután szuronyszegezve sikerült a várost visszafoglalniok.

Mehemed Ali f. hó 7-én és 8-án ujabb és jelentékeny győzelmeket vivott ki a Lom és Jantra között. Mozdulataiból az látszik ki, hogy a Duna és az oroszok közé akarja ékelni magát, és igy érintkezésbe jönni Ozman pasával, hogy az oroszok visszavonulását a Duna felé elvágja. Azért minden utólagosan érkező orosz csapatot Plevnához küldenek, hogy Ozman pasát lehetőleg megbénitsa.

Szulejman pasáról azon hir érkezett, hogy főhaderejét a Balkánon innét, Trojánnál concentrálja.

Rusecsuk és Gyurgyevo közt már kilencz nap óta tart az ágyuharcz s Gyurgyevo már teljesen elpusztult.

Tegnap vettük azon leverő hirt, hogy Niksics vára megadta magát. A további hősi védelem, ámbár évek óta tartott, nem a helyőrség és a lakosság vitézségén mult, hanem a vizhiány idézte elő a megadás kényszerüségét. — A montenegróiak, minthogy a védők vitézsége miatt minden kilátásról lemondtak, hogy a várost valaha fegyverrel vehessék be; elvezették a Niksicsen keresztül folyó patakot. A legutóbbi napokban a viztartókból minden esővíz kifogyott, s igy az ott uralkodott szárazság következtében a védőknek nem maradt egyéb hátra, mint a megadás és a szomjanhalás közt választani.

A közös bank alapszabályzata.

— A képviselőház banküzyi bizottságából. —

— szept. 9.

Kerkapoly a módositások ellen nyilatkozik. A főtanácsnak vető jogát a censorok ellen azonban szintén nem találja igazoltnak s a bankra nézve sem tartja előnyösnek.

Horváth Gyula elfogadja a §-t, de kivánja, hogy a Magyarországon alkalmazott tisztviselők magyar állampolgárok legyenek.

Chorin a tisztviselők kinevezésére nagy sulyt fektet ugy az üzlet vezetés, mint a magyarság szempontjából. Az igazgatóságoknak semmi tekintélyök s befolyásuk nem lesz a tisztviselőkkel szemben, ha nem történik oly intézkedés, mely az igazgatóságok méltóságát megvédje. Ha az igazgatóságoknak nem adatik meg a kinevezési jog, a közönség ezentul sem fog a magyarországi tisztviselőkkel érintkezhetni. A censorok irányában a főtanácsnak adandó vető jog az igazgatóságok tekintélyének utolsó foszlányát is eltépné.

Széll miniszter megjegyzi, hogy a javaslatban megvannak óva a magyar nyelv s a magyar állampolgárság jogai, de azt kimondani, hogy minden magyarországi banktisztviselő magyar állampolgár legyen, - gyakorlati nehézségekbe ütköznék. Indirect uton egyébiránt a javaslat rendelkezései azt fogják eredményezni, hogy a bank saját üzletének érdekében a magyar nyelvet értő tisztviselőket alkalmazzon Magyarországon.

Bujanovics nem ismerheti el jogosultnak azon ellenvetést, mintha módositásai a bank egységes vezetésének eszméjét megdöntené.

Zsedényi elnök nem akarja a kormányt oly helyzetbe hozni, mint azt az osztrákok a magukéval teszik, midőd nehézségeket görditenek egy általa acceptált compromissum elé s a javaslatot e sarkpontjáig minden érdemleges módositás nélkül elfogadja.

A bizottság erre a §-t Wahrmann által inditványozott szerkezeti módositással elfogadta.

A 26. §. vita nélkül elfogadtatott; a 27. §-nál Wahrmann kérdi a miniszertől, vajjon kormányzó s az alkormányzók kinevezése élethosziglan történik-e?

Széll miniszter azt válaszolja, hogy e kinevezés is akként fog történni, mint más állami kinevezés. Ugy ezen, valamint a 28. §. is változatlan fogadtatik el.

A 29. §-nál Bujanovics inditványozza, hogy a kormányzó hatáskörének fentartott teendőket annak akadályoztatása esetén ne azon alkormányzó végezze, kit a kormányzó erre kijelöl, hanem a kormányzók egyike felváltva.

Wahrmann szerint az alkormányzókra nézve is ki kellene mondani, hogy szükség esétén, nem a főtanács által saját kebeléből kijelölendő tag, hanem az helyettesitse, a kit az illető alkormányzó maga kijelöl. A szakasz, valamint a 30—32. §§. változatlanul fogadtatnak el.

A 33. §-nál, mely szerint mindenik alkormányzó 10.000 frt évi fizetést s 2000 frt szállápénzt huz a bank pénztárából, a főtanácsosok dijtalanul látják el hivatalukat, — Falk inditványozza, hogy az alkormányzók is dijtalanul lássák el hivatalaikat.

Széll miniszter hozzájárul e módositáshoz; Wahrmann szintén elfogadja azt, s tiltakozik az ellen is, hogy az illető alkormányzó azután az állam pénztárából dijaztassék, megjegyezvén, hogy ha valahol lehetséges és helyén van a nobile-officium, ugy itt van az helyén. — A szakasz erre következőleg állapittatott meg: „az alkormányzók s a főtanácsosok hivatalaikat dijtalanul látják el.“

A 34-ik §-nál Wahrmann szükségesnek tartja, hogy a kormányzó, alkormányzók s főtanácsosok ne csak a banktársulat javának előmozditására tegyenek ünnepélyes fogadást, hanem a monarchia közérdekének előmozditására is. — A szakasz akként módositatott, hogy a megnevezettek arra is ünnepélyes fogadást tesznek, miként a közhitel érdekeit is előmozditandják.

A 35—38 §§-ok érdemleges módositás nélkül elfogadtattak.

A 39. §. két első alineáját Falk a következő szerkezetben ajánlja elfogadásra: „A főtanács végrehajtó bizottsaga köteles a 84-ik szakaszban foglalt határozatok pontos megtartására felügyelni. E bizottság teszi meg sürgős szükség esetében a kellő és elhalaszthatlan intézkedéseket, s azokat a főtanács legközelebbi gyülésén indokolva hozza annak tudomására.“ — A bizottság elfogadja e szerkezetet.

A szakasz ezen rendelkezete: „a végrehajtó bizottság határozatképes, ha az elnökkel együtt 3 tagja van jelen,“ ekként szövegeztetett: „a végrehajtó bizottság határozatképes, ha annak minden tagja kellő időben meghivatott, s az elnökkel együtt 3 tagja van jelen.“

A 40—41. §§-ok változatlanul maradtak.

A 42. §-ban Wahrman kimondandónak tartja az igazgatóságok tagjaira nézve az incompatibilitást más hasonló üzletekkel továbbá azt is, hogy a budapesti igazgatóságba is csak közgyülési tagok választhatók. — Széll miniszter hozzájárulása után a szakasz fenti módositás értelmében alakittatik át.

A 43. §. ekként módosittatott: „Az igazgatók hivatalba lépésük alkalmával, a kormányzó, illetőleg a kormányzók kezébe fogadást tesznek.“

A 44. §. elfogadása után a 45. §. első kikezdése következőleg szövegeztetett: „mindenik igazgatóság mellé a főtanács egy tisztviselőt oszt be, aki által az igazgatóság a maga határozatait végre hajtatja.“

A 46. §. Falk inditványára ekként szövegeztetett: „Az összes üzletágak fővezetése a vezértitkár által történik a főtanács felügyelete alatt az általa kibocsátandó utasitások értelmében.“

A 47-ik §. második kikezdése Wahrmann inditványára ekként állapittatott meg: „A tisztviselők s egyéb alkalmazottak hivataltól felfüggesztése iránt a főtanács s amennyiben az igazgatóság rendelkezése alá bocsátott egyénekről van szó, az illető igazgatóság határoz. A végleges elbocsátást csak a főtanács mondhatja ki.“ A 48. §. az átmeneti intézkedések közzé tétetett át, s a 49. §-nak változatlan elfogadása után az ülés véget ért.

—

— szept. 10.

A képviselőház banküzyi bizottsága mai ülésében folytatta az osztrák-magyar banktársulat alapszabályainak tárgyalását.

Az 50. §-nál Lichtenstein inditványozza, hogy az öt rendes s öt pótszámvizsgáló közül legalább kettőnek magyar állampolgárnak kell lennie, s hogy a számvizsgálóknak nemcsak a főtanácstól, hanem az igazgatóságoktól és jogukban álljon felvilágositásokat kérni.

Falk sem egyiket sem másikat nem fogadja el, mert a számvizsgálók működésének természete olyan, hogy itt igen kicsinyes dolog lenne állampolgári cautelákért gondoskodni, s mert a számvizsgálóknak jogukban álláván a bank könyvébe is betekinteni, ott megtalálhatják az igazgatóságok jelentéseinek tartalmát is.

Széll miniszter ugyanily értelemben nyilatkozván, a §. változatlanul elfogadtatik.

Az 51. §-nál Lichtenstein inditványozza, hogy a kormányok arra is ügyeljenek, hogy a banktársulat a forgalmi érdekeknek is megfelelőn járjon el.

Falk kiemeli, hogy a bizottság épen azért sürgeti az alkormányzóknak a kormányok által kineveztetését, mert a feladat őket illeti, s a biztosok hivatása nem lehet más, mint a szabályok megtartására való felügyelet. A §. változatlanul hagyatik.

Az 52. §. változatlanul elfogadtatván, az 53. §-nál Falk azon módositványt terjeszti elő, hogy a kormány s banktársulat közti vitás kérdésekben döntő választott biróság elnöke ne a tagok sorából sorsolás utján jelöltessék ki, hanem ezen elnöklő hetedik tagot, a hat tag válaszsza, s ha a választás folytán senki sem nyerne többséget a két pénzügyminiszter nevezze ki az illetőt.

A bizottság e javaslatot elfogadja, mellőzvén Lichtenstein azon inditványát, hogy a választott biróság ne mindig Bécsben, hanem esetleg Budapesten is üljön össze.

Az 54. §. változatlanúl fogadtatván el, az 55. §-nál Wahrmann a főtanács felelőssége, s a bank soliditása szempontjából igazoltnak tartja s elfogadásra ajánlja az osztrák albizottság azon módositását, hogy „az osztrák vagy magyar pénzügyi kormányzat részéről beadott váltók leszámitolásához esetről-esetre s főtanács beleegyezése szükséges.“

Széll miniszter hozzájárul e módositáshoz s megjegyzi, hogy ha nem tétetett volna, maga is előterjeszti vala azt. A §-a módositással fogadtatott el.

Az 56. §. azon rendelkezésénél, mely szerint a banktársulat jogositva van „saját zálogleveleit venni és eladni.“

Wahrmann aggodalmát fejezi ki aziránt: vajjon helyes-e ezt egy jegybanknál minden megszoritás nélkül megengedni.

Széll miniszter nem hiszi, hogy itt valamely biztos határvonalat lehetne megvonni, s a jelen banktársulatnál nem is fél attól, hogy ez visszaélésekre adhatna alkalmat. — A §. változatlanul hagyatik.

Az 57—61. §§. változatlanul hagyatván, a 62. §-nál Wahrmann inditványára kimondatott, hogy azon különös eseteket, melyekben váltók a biráló bizottság előzetes vizsgálata nélkül leszámitolhatók, a főtanács határozza meg, egyenlő elvek szerint mindkét államra nézve.“

A 63. 64. §§-ok változatlanul elfogadtattak.

A 65. §-nál Lichtenstein inditványozza annak kimondását, hogy a banknak jogában áll a tőzsdén nem jegyzett papirok értékét más uton megállapitani, s ilyenekre kölcsönt engedélyezni.

Wahrmann nem járul a módositáshoz, mert ha már a bank lombard üzlete nem mellőzhető egészen, az üzlet soliditása érdekében nem tanácsos azt még tovább terjeszteni.

A §. változatlanul elfogadtatott.

A 66. §. változatlanul elfogadtatott; a 67. §-ban pedig Wahrmann inditványára kimondatott, hogy midőn a zálog tőzsdeszerü értéke csökkenést szenved, s az adós a kölcsön megfelelő részét visszafizeti: „megfelelő kamat visszatéritések van helye.

A 82. §-nál Lichtenstein a 82. §-nál a hazai ipar érdekében azon óhajtását fejezi ki, hogy a bankjegyek egy része Budapesten nyomassék.

Falk megjegyzi, hogy teljes lehetetlenség a szükséges ellenőrzést másutt kelliően gyakorolni.

Pejachevics gr. azon inditványt terjeszti elő, hogy a bankjegyeken a magyar czimer mellé a horvát is felvétessék.

Széll miniszter felszólalására a §. változatlanul elfogadtatott.

A 84. §-nál Chorin azon meggyőződésben van, hogy a javasolt contingentálás mellett a bank nem lesz képes sem az osztrák, sem a magyar hiteligényeknek eleget tenni. A contingentálás e neme nem egyéb, mint tökéletlen utánzása a Peel-actának, a mely természetesen egészen más jelentőséggel bir ott, hol érczpénz van forgalomban. A tapasztalás bizonyitja, hogy ily módon a bankjegyek értékcsökkenése nem akadályozható meg, s a közös érdekben a contingentálás egy más módja a $^1/_3$ fedezett volna alkalmazandó, mely mellett nagyobb összeget lehetne forditni a hiteligények kielégitésére.

Falk maga sem tartja helyesnek a contingentálás e módját, mely rendes időkben szükségtelen, crisisek idején mit sem ér, sőt veszélyes lehet. Mindenesetre óhajtaná, hogy a miniszter előadja e bankjegy fedezet megtartásának módját. A dolgok jelen állapotában azonban nem hiszi, hogy ezen változtatni lehetne. De azt mindenesetre óhajtja, hogy a kormányoknak is fentartassék a kezdeményezés arra nézve, hogyha a törvényhozásokkal egyetértőleg szükségesnek tartják a bankjegyek szaporitását, a bank köteles legyen erre ráállani.

Wahrmann maga is inkább óhajtotta volna, ha e contingentálás helyett a progressiv fedezet fogadtatik el, de ma már nem hiszi, hogy kilátás volna ennek elérhetésére. Falk inditványát a kölcsönösség eszméjénél fogva elfogadja, bár nem hiszi, hogy gyakorlati eredménye lenne, mert ha a főtanács nem akarja a bankjegyeket szaporitani, nem fog élni a neki adott szaporitási joggal.

Lichtenstein azon nézetben van, hogy itt annyira találkoznak a közös érdekek, hogy meg lehetne kisérleni más fedezeti módot annyival is inkább, mert a monarchiának érdekében állana, hogy oly nagy érczpénz ne heverjen kamatozatlanul, kéri a miniszternt, hogy bocsátkozzék az illető tényezőkkel tárgyalásba más megoldási módozat iránt.

Széll miniszter előadja, hogy e pont igen élénk és hosszas eszmecsere tárgyát képezte, melyben a magyar kormány bizonyos cantelákkal és helyes alapokra fektetett perczentualis fedezeti mód álláspontját foglalta el. A viszonyok azonban kényszeriték, hogy az eddigi rendszer fentartásával megalkudjék s nem is lát benne 10 év alatt valami nagy bajt; s másfelől pedig tény az, hogy megóvja a bankot minden széldelgési áramlattól. A maga részéről kéri a §. változatlan megtartását.

A bizottság a §-t változatlanul elfogadja.

A 102. §. 2 bekezdése a 80 millió bankadósság eldöntéseig függőben hagyatott.

A 105. §-nál Lichtenstein azon megtoldást javasolja, hogy a szabadalom meghosszabbitása iránt annak lejárta előtt két évvel megegyezés nem jönne létre, a bank köteles e két év alatt is az eddigi mérvben folytatni üzleteit.

Széll miniszter és a bizottság e módositványt szükségtelennek tartja.

A 109. §-ban Wahrmann inditványára kimondatott, hogy a részvények birtokára vonatkozó átmeneti intézkedés nemcsak az alakuló, de más első évi közgyülésre nézve is kiterjed, s e tekintetben mellőztetik azon megszoritás, hogy a közgyülésre leteendő részvényeknek legalább julius havától kell keltezve lenniök.

A közbeeső meg nem nevezett előbbi, valamint a 110—113. §§-ok változatlan elfogadásával az alapszabályok tárgyalása s az ülés is véget ért.

—

— A képviselőház banküzyi bizottsága ma délutáni ülésében tárgyalás alá vette az egyezményt, mely egyrészről az osztrák és a magyar pénzügyminiszter, másrészt az osztrák nemzeti bank közt köttetett.

Falk nem tartja correctnek a czimet, mely szerint nemcsak a magyar hanem az osztrák pénzügyminiszter által is kötött egyezmény iktattatik be törvénykönyvünkbe.

Az egyezmény első §§-ait szóló alig tartja elintézhetőknek addig, mig a 80 millós bankadósság tárgyában előterjesztett javaslat sorsa el nem dölt. Kijelenti egyébiránt már most, hogy a 80 millió iránti tjavaslatot ugy a mint előterjesztve van, nem fogadja el, s a kérdés eldöntését fentartja akorra, midőn a monarchia másik államával a kiegyezési összes kérdések meg lesznek oldva mindkét félt kielégitő módon. Ez okból azt óhajtja, hogy a jelen egyezmény 3 első pontja függőben hagyassék.

Széll miniszter nem szól most a felvetett fontos kérdéshez, de a jelen egyezmény első §§-ait — talán más körülirással — most is tárgyalhatóknak véli a nélkül, hogy a bizottság praejudicálna a 80 milliós javaslat eldöntésének.

Chorin azon nézetben van, hogy az egyezmény első czikkelyei nem szövegezhetők oly módon, hogy ne praejudicálna a bizottság a 80 millió iránti előterjesztés eldöntésének. Nem marad egyéb hátra, mint az első három czikk függőben hagyása, vagy az egyezményből való kihagyása, és egy külön egyezményre való halasztása.

Széll miniszternek nincs kifogása az ellen sem, ha a bizottság az első 3 czikket a 80 millios bankadósság kérdésével együtt fogja tárgyalni, de akkor kéri, hogy a jövő vasárnap tartandó ülésen e kérdés vétessék tárgyalás alá.

A bizottság ez értelemben a 3 első czikk tárgyalását függőben hagyja, s az egyezmény többi czikkeit veszi tárgyalás alá.

A 4. §-nál mely szerint: „a magyar bankpiaczok leszámitolási s kölcsönüzlete czéljára 50 millió forint bocsáttatik a bpesti főintézet rendelkezésére,“ Bujanovics ismétli az általános vitában részletesen indokolt azon nézetét, hogy 50 millió Magyarország hitelszükségletének kielégitésére nem elegendő, s ennélfogva jelen előterjesztést nem fogadhatja el.

Lichtenstein adatokat hoz fel annak kimutatására, hogy 50 millió normalis időkben eddig sem volt elegendő a magyarországi hiteligények kielégitésére. Szóló szerint 214 millió lévén a rendelkezésre álló bankkészlet, ebből $31^4/_{10}$%, vagy is 65 millió bocsátandó a magyar piacz rendelkezésére.

Wahrmann ismétli azt, mit az általános vitában mondott, hogy az 50 millió nem elég Magyarország hiteligényeinek kielégitésére, s lehetetlenné teszi azon állapot megváltoztatását, hogy hazánkból igen sokan Bécsben keresik hitelszükségletök kielégitését a mit egy nemzeties bank-politikának meg kellene akadályoznia. Nem lesz ez összeg elegendő tekintettel az uj fiokok felállitására, s arra, hogy valószinüleg a budapesti igazgatóság is nagy bankjegy reserv fentartására fog törekedni. — Nem akarván azonban e bank-szervezet életbeléptetése elé akadályokat görditeni, s kormányválságot előidézni, nem nyujtja be inditványát; de óhajtja, hogy a jelentésben a ház elé határozati javaslat terjesztessék, mely a kormányt felhivja, hogy a hiányt, mely az egyezmény következtében hitelszükségletünk fedezésének eszközeiben elő fog állani, a kormány más törvényhozási intézkedésekkel igyekezzék pótolni.

Horváth Lajos nem akarja az általa jónak tartott egyezmény sorsát a dotatió felemeléséhez kötni, s ha többet a kormány nem eszközölhet ki, elfogadja a jelen czikket annyival inkább, mert normalis időben elégnek is tart hitelszükségeink számára 50 millió minimumot.

Kerkapoly szintén elfogadja a §-t, bár az 50 milliót igen szükre szabottnak véli, de mert az eddigi helyzetnél jobb fog létrehozatni ezen egyezmény által.

Chorin constatálja azt, hogy a jelen §. nemcsak nem javitja, de határozottan rontja a helyzetet. Tény az, hogy az osztrák bank eddigi ellenszenves politikája mellett is 50 milliónál többet adott a magyarországi hiteinek, s ezenfelül sokan Bécsben is élveztek hitelt, ezek pedig ezután a budapesti igazgatósághoz fognak utasitatni. Ennél jobb volna magára a bankra bizni, mennyit adjon Magyarországnak, mert helyes vezetés mellett mindenesetre nagyobb lenne az összeg, mint sem igy elmetszeni a javulás utját.

Falk megjegyzi, hogyha előtte szóló bizik a bankban, nem érti, miért nem fogadta el e czikket, mert az itt minimumnak van felvéve s a banknak szabadságában lesz többet adni. Kéri a miniszterst, tegyen kisérletet, vajjon nem lehetne-e kivinni azt, hogyha az 50 millió ki van meritve péld. 5 millióig, akkor a bank köteles legyen bizonyos összeget péld. 10 milliót a magyar piacz rendelkezésére bocsájtani, s a mily arányban a készlet visszajön, azon arányba vissza lehetne vonni ez összeget. Nem hiszi, hogy ez a banknál nagy nehézségbe ütöznék, s ily módon el lenne háritva a legroszabb, s teljes nyugvással el lehetne fogadni a §-t.

Széll miniszter előadja, hogy a magyar kormány is 60 millió minimumot követelt. Nem tagadja, hogy ez jobb lett volna, s hogy lehetnek idők, midőn az 50 millió alig lesz elég, de nem osztozik azok nézetében, kik a leendő állapotot rosszabbnak tartják a jelennél. A dotatio csak akkor volt legnagyobb, midőn felfüggesztették a bank actát, de ezt nem lehet normalis időnek mondani. Magyarország állandó dotatiója soha sem érte el az 50 milliót, s 35 millió volt annak átlaga normális időben.

Az 50 millió csak minimumként van ez egyezményben fölvéve, s meg van győződve, hogy midőn hitelszükségünk nagyobb leend, a dotatió fel fog emeltetni. Nem oly contingentálás az, a melylyel a mi hitelünk ki volna meritve, mert ezután jó a mi igényünk az általános tartalékokhoz, s épen azért nem fél attól, hogy az 50 millió kimeritése parnqueot idézhetne elő. Ha hitelszükségleteink oly mérvben fokozódnak, hogy igy sem lesznek kielégithetők, kinálkozni fognak annak kielégitésére más módok is, s épen azért nines kifogása Wahrmann iaditványa ellen. Nem hiszi, hogy az egyezség szövege Falk inditványa szerint módositható lenne, de meg van győződve arról, hogy a főtanács oly szellemben fog hitelszügségleteink kielégitése körül eljárni.

A bizottság a §-t elfogadja s Wahrmann inditványát e jelentésbe felveendőnek határozza.

Az 5—7 §§-ok elfogadásával az ülés véget ért.

Gambette pörbefogatása.

Gambettát furcsa véletlenből Thiers temetési napjára idézte meg a törvényszék Lille-ben tartott beszéde miatt. Később azonban Mac Mahon kormánya is belátta, hogy ez durva sértés lett volna a Thierst gyászoló nemzet ellen. Elhalasztották tehát; de a vádlevél már napvilágot látott, mely a beszédből következő helyeket emel ki, mint megtorlandókat.

A) A köztársaság elnökének megsértése.

1. Ma már, a kamarák indokolatlan felosztása után, senkinek sem jut eszébe állitani, hogy a köztársasági cabinet azért távozott, mert a köztársasági többség kisebbségben hagyta; az ország, mely ismeri a helyzetet, erre azt válaszolná, hogy ez nem igaz; ma már nem mondja semki, hogy a képviselőházat s a republikanus miniszteriumot azért küldték haza, mert a községtanács üléseinek nyilvánossága elhatároztatott; erre az ország azt felelné, hogy ez puszta ürügy; nem mondja senki, hogy a feloszlatás azért történt, mert a képviselőház oly törvényt akart elfogadni, mely a sajtóvétségeket az esküdtszékhez utasitja, és miért nem mondja senki? Mert az efféle állitás nem állhat meg ama ténynyel szemben, hogy az esküdtszék, mely minden szabad országban működik, Franciaországban egy félszázadon át hangoztatta itéletét a sajtó-pörökben.

2. Önt multja és hivatalnokai itélik el. Valóban mit is müvelt ön, a mint hivatalába helyezkedett? Maga elé terjesztette az államhivatalnokok névsorát, és Ön kinek aláirását oly nehezen lehetett megszerezni, ha csak egy szál hivatalnok elmozditásáról volt is szó, Ön alig nyolcz nap alatt, csaknem egy éjszaka az összes közigazgatási személyezetet halomra döntötte, kiméletlenül ajtót mutatott mindazoknak, kik tetszését nem tudták megnyerni, anélkül, hogy a lakosok jogos igényeit figyelembe vette volna. Tekintet nélkül az ország érdekeire, elkergetett mindenkit, a ki abban a gyanuban állott, hogy szabadelvü, jó hazafi és republikanus.

3. Ha Franciaország kimondta souverain itéletét, akkor higyjék el uraim, meg kell hajolni vagy vissza kell lépni. (Il faudra se soumettre, ou se démettre.)

B. A kormány rágalmazása.

1. Igen, uraim, megvesztegettek bizonyos sajtót, mely mindig készen áll a rágalmazásra s csak hazugságból és piszkolódásból tengeti életét. Annyiban czélt is értek, hogy zavarba hozták az országot és Európát azon gyalázatosságokkal, melyeket a kormány férfiainak lapjai szemérmetlenül világba szórtak, — e lapok, melyek conzervativ szint vallanak s politikai ellenfeleikkel szemben nem ismernek más fegyvert a piszkolódásnál, a szidalomnál és a rágalomnál.

2. . . . . mert e fizetett, bérencz tollak hadjárata ellenében hivatkozhatunk Franciaország megvetésére. A józan franczia és a nemzeti becsületérzés egyenessége bizonynyal pálczát tör e kisérletek fölött, melyek csak azokat gyalázzák meg, kik e kisérleteket alkalmazzák, vagy azokból hasznot huznak. Nem ez nyugtalanitja az országot uraim; e büzös csatornát hagyja elfolyni lábai alatt.

3. . . . . nem érik be a piszkolódással, hanem nyilt vétséget követnek el a törvény ellen, mindennap megtörik, nem megtörik, hanem fölbátoritják e lapokat arra, hogy az alkotmányon és a közjogon csorbát üssenek, hogy a hatalom birtokosait bünös visszaélesekre ingeljék, — anélkül, hogy a törvényszékek mozdulnának, anélkül, hogy a miniszterek felelősségüket érintve vagy provocálva éreznék.

4. . . . . az önkény minden ármánya és erőszakossága. . . .

5. . . . . hogy e hazugságok, melyekkel a többséget kijátszani vélték. . . . .

6. . . . . csaknem azt mondtam: Azok, kik összeesküvést koholnak.

Muszka hangok.

A „St. Petersburgskija Viedomosti“ a „Correspondance Hongroise“ abbeli kijelentésének, hogy az osztrák-magyar kormány még azon esetre sem adja fel a semlegességet, ha Szerbia Törökországnak hadat üzenne — főképen a pestmegyei gyülésnek Gulner inditványát illető határozatára való tekintettel nagy jelentőséget tulajdonit s czikkének végén igy szól: Igy tehát az összes hirek általános európai összecsapásról s oly koalicziókról, melyek Európát két ellenséges táborra — német-orosz-olasz és angol-osztrák-franczia-török szövetségekből alakultakra — szakitanák, teljesen alaptalanok. A hármas szövetség Ausztriára sokkal hasznosabb, semhogy ez a maga lételét egy kétes angol-franczia-török szövetség kedvéért koczkára tenné. Ily bibának a következménye csak a magentai és szadovai vereségek kiegészitése, más szóval a habsburgi birodalom felbomlása lenne. Oroszország ellen, mig a hármas szövetség tart, semmiféle coalitió nem gondolható. Az egyesült Orosz- és Németország semmiféle coalitiótól nem félnek, ha mindjárt Ausztria életérdekeinek mellőzésével a két északi hatalomtól elvállni s valamely ezek iránt ellenséges combinatióhoz csatlakozni akarna. — Ebben áll az orosz-német barátság nagy jelentősége, mely barátságot mind a közbéke biztositékát mind a két birodalom egyaránt nagyra becsüli. Ezért tehát nagy óratossággal kell fogadni a koalicziókra vonatkozó hireket és a béke mielőbbi visszaállitása czéljából szándékolt közvetitésekről szóló közleményeket. Semmiféle közvetités nem képzelhető. A háboru a czél eléréseig fog tartani. És ha Oroszország iránt ellenséges indulatu pártok és sajtóközegeik állhatatosan azt erősitik, hogy Oroszország nemsokára akarva nem akarva kénytelen lesz bárminő feltételek alapján békét kötni, ezzel ők csak önmagokat vigasztalják.

A „Golos“ szerint a „Correspondance Hungroise fentérintett czikke határozottan bizonyitja azt, hogy Angolország azon törekvésénél, melylyel Szerbiát a háborutól visszatartani akarja. Ausztria-Magyarország közreműködésére nem számithat. Belgrádon ezt nagyon jól tudják s ott az angol fenyegetések hatást nem tesznek és Szerbiának a háboruban való részvételét, ha ez a közös haditerv érdekében szükségesnek mutatkoznék, nem fogják megakadályozni.

A fővárosi közigazg. bizottság ülése.

— szept. 10.

A főv. közig. bizottság mai ülésének különös fontosságot adott a pénzügyminiszter leirata, mely az adóbehajtást a főváros kezeiből kivéve, azt az adófelügyelő hatáskörébe rendeli. E leiratot annak idején a lapok egész terjedelmében közölték s vele részletesen foglalkoztak.

Az ülés első óráját a szokásos szakelőadások vették igénybe, melyeket ezuttal mellőzve, áttérünk egyenest az ülés legfontosabb mozzanatára.

A pénzügyminiszter leiratát s az ügy állását Barna tanácsnok ismertette, felolvasta a leiratot, mellékleteit és a rendeletet, mely e leirat kapcsában az adófelügyelőhöz intézett. Kijelenti, hogy ez ügyet az adófelügyelő helyettese provokálta, az által, hogy a személyes felelősség elvét kivánta alkalmaztatni és megfelebbezte a biz. ellenkező értelmü határozatát.

Szóló kérdi az adófelügyelőt: tétetett-e a tanácsnál egyetlen egy feljelentés is az adóbehajtást végző hivatalnokok valamelyike ellen? észleltetett-e hanyagság? mulasztás? szerinte a bizottság fegyelmi választmánya ily esetben rég intézkedett volna e legkérlelhetlenebb szigorral, mint tette ezt más esetekben.

Szóló szerint a biz. feladata mindenekelőtt constatálni, mennyiben valók azon indokok s adatok, melyeken a pénzügyminiszter leirata alapszik, s e végből szükségesnek tartja, hogy meghallgattassék az adóügyi előadó felvilágositása minden egyes tételre vonatkozólag, hogy igy meggyőződhessék, alaposak-e a leiratban foglalt adatok, vagy az elejétől végig hamis felterjesztésen alapszik? Ráth főpolgármester szólót szavainak megválogatására kéri fel.

Havas kéri az elnököt, ne csodálkozzék azon, ha valaki ily ügyben nem mérsékelheti magát, mert „felzavarodik a belseje az embernek.“

Barna tanácsnok ajánlja inditványát, hogy a bizottság a leiratban hivatkozott tételek alaptalanságáról meggyőződést meritve, feliratot intézzen a pénzügyminiszterhez a kérdéses leirat visszavonása tárgyában.

Haris nem óhajtja az ügyet most mind-

járt érdemlegesen tárgyalni. Inditványozza, hogy a tárgyalás elhalasztassék, az idevágó iratok kinyomattassanak, és tanulmányozás végett a tagok közt kiosztassanak, kik annak idején rendkivüli ülésre egybehivandók.

Hegedüs adófelügyelő ellenzi ez inditványt. Szerinte ők „majd csak megegyeznek egymással.“ Különben megjegyzi, hogy ő a távolléte alatt eszközölt vizsgálat minden tényével nem ért egészen egyet. Felesleges az iratok és adatok tanulmányozása, mert azok a lapokban bőven discutáltattak.

Gerlóczy pártolja Barna inditványát. Kijelenti, hogy e nagyfontosságu ügyben a fővárosi tvhatóságnak semmi hivatalos tudomása sincs.

Hegedüs adófelügyelő kijelenti, hogy ő respectálja a főváros törvényes jogait, s a miniszteri rendeletet addig nem hajtja végre, mig a fővárost hivatalosan nem értesitette, kéri, hogy essenek át a kérdésen még ma, mert az nagy izgatottságban tart mindenkit és lankasztja az illető hivatalnokok buzgalmát.

Havas az elhalasztás mellett van, mert ő nem képes e pillanatban nyugodtan tanácskozni. Szép dolognak tartja, hogy a 6 millió adót fizető fővárost az értesitésre érdemesnek nem tartották.

D. u. az adatokból kitünt, hogy a miniszter téves informatiókra alapitotta rendeletét; kitünt, hogy az adófelügyelő által panaszolt 175 ezer forint adóhátralékokból 160 ezer forint részint ténylег befolyt, részint (pénzügyminiszteri engedélylyel) halasztott hátralék. — Haris inditványozza: kéressék fel a miniszter a rendelet visszavonására. Gerlóczy helyesli ez inditványt, s kifejti, hogy törvényesség szempontjából kifogásolható a rendelet. A bizottság egyhangulag elfogadta Haris inditványát.

Névszerinti szavazás alá véttetvén a kérdés, a biz. Haris elhalasztási inditványát 12 szóval 8 ellen elvetette.

Rövid szünet után a bizottság Barna inditványa értelmében az adatok egyenkénti megbirálásához lát az adóügyi előadó előterjesztései alapján.

UJDONSÁGOK.

— Udvari hir. A királynő ma Fürstenberg őrgrófnő és Nopcsa báró főudvarmester kiséretében Ischlt elhagyta. Bécsen át, néhány órai tartózkodás után Gödöllőre utazik. Maria Valeria főherczegnő, ki Ischlben maradt azon esetre, ha az időjárás kedvező lesz még egy néhány hétig ott fog időzni.

— Személyi hir. Tisza Kálmán miniszterelnök csak keddig marad Kassán; ekkor visszatér a fővárosba. Ha az országgyülés megnyitása miatt a Czegléden tartandó gyakorlatokhoz a miniszterelnök el nem mehetne, az esetre Wechkeim báró fogja őt képviselni. — Péchy Tamás közlekedési miniszter ma reggel Szathmárból ide érkezett.

— A közös külügyminiszter legujabban elrendette, hogy a vasutigazgatóságok minden vasuti ügyet tárgyaló bizottságba az illető kormánybiztost is meghivják.

— Nagy-Kőrös polgárai azzal az eszmével foglalkoznak, hogy az árvaságra jutott török gyermekek közül többeket magukhoz fogadjanak.

— Nagy-Szőlősről irják lapunknak: Bárha Ugocsa-megyében — talán kezdeményezők hiánya miatt — a gátat ösmerni nem akaró orosz csirákat hamis ürügy alatt inditott irtó-háboru esélyeiből keletkezhető események megvitatása tárgyában népgyülés mindez ideig nem tartatott; e megye vegyes ajku közönsége helyesen magáévá teszi azon határozatokat, melyek e tárgyban az ország különböző részeiben tartott népgyülésekben létrejöttek. Hogy az orosz-török háboru felett — az ország különböző részeiben megtartott népgyülésekben keletkezett határozatokhoz e megye vegyes ajku közönsége lelkéből hozzájárul, azt fényesen beigazolta azon mükedvelői előadás és táncvigalom eredménye, mely folyó évi szept. hó 1-ső napján tartatott meg N.-Szőlősön a török sebesültek javára. Ugyanis e megye előkelő családjainak néhány oskolába járó és szünidejét idehaza élvező néhány fiatal sarjadéka mükedvelői előadást és azzal összekötött tánczvigalmat rendeznek N.-Szőlősön a török sebesültek javára. A megtartott mükedvelői előadás és tánczvigalom fényesen sikerült, mert azon felül, hogy a még nagyon is fiatal mükedvelők előadása a jelenvolt nagyszámu közönség várakozását felülmulta, 170 frtot meghaladó tiszta jövedelmet hajtott be a hazájukat hősiesen védelmező török sebesültek javára.

— A rokonszenv, barátság és könyörület — irják nekünk — szép jelét adta tegnapi közgyülésen Rákos-Palotának lakossága, Tóth István biró urnak a helyzetet hüségesen registraló beszédet tudomásul véve megigérték, hogy tehetségeik szerint kiadakozandó a töröksebesültek, valamint az üldözött lakosság számára. Volt olyan polgar is, ki egymaga több mérő buzát ajánlott föl. Társas körökben ugy mint vendéglőkben egyaránt folyik a gyülés.

— A török sebesültek javára Horváth Sándor ur Szigetvárról huszonnégy kiló tépést küldött be szerkesztőségünkhöz. E nagymennyiségü tépéshez az anyagot adták Weinharchné, Rogocsné, Pintér Róza, Pretterné, Teslákné, Kiss Ödönné, Grammirné asszonyok s Hoboli község birája Magda István ur. Készitették a tépést: Antal Viki, Tóni, Czigányi Julcsa, Czili, Tóni. Laura, Wolf Szidi, Deutsch Mari, Nánesi, Katicza, Tevner Nina kisasszonyok és Barthváth Lóri urnő. Azonfelül tépést és sebkötőt adományoztak Rogocsné asszonyság és Ficzek Imre ur. — A szives adományt, mely nehézségében egy félmázsa körül jár, köszönettel fogadtuk s át fogjuk szolgáltatni rendeltetése helyére a konzulnak. — Ráczkevéről Nagy József tanitó ur a vezetése alatt ref. főiskola növendékei által készitett 2 kiló 250 gramm tépést küldött be. — Szintén át fogjuk szolgáltatni.

— Az oláhok bátorsága. Az „Odesky Viestnik“ ma ideérkezett száma nagy szemrehányásokat tesz a románoknak, hogy „két értelmü magatartásukkal“ és „ingadozásukkal“ azon meggyőződésnek juttattak helyett, hogy ők nem oly szövetségesekké lettek, a minőket Oroszországnak joga lenne várni. — Szegény Viestnik! Egy ademaszerü történetet hallottunk nemrégiben elbeszélni, mely igen élénk szint vett az oláhok „ingadozására.“ Még akkor történt, mikor Ozman pasa Widdinben volt, hogy a „Hildegard“ dunai hajó néhány ezer mázsa gabonát szállitott a widdini katonaság részére; minthogy azonban Widdinen innen már fel voltak állitva az oláh ágyuütegek, melyek egyenesen a szép Dunára bámultak, a hajókapitány odaüzent Ozmannak, hogy a gabna itt volna már, de Widdinig nem mehet vele az oláh ágyuk miatt. — Mit tegyen? „Holnap délre csak jöjjön, semmi baj se lesz“, üzent vissza röviden a pasa, és a „Hildegard“ csakugyan elbalanceirozott az ágyuk előtt. Azok torka ki volt tátva ugy mint pokol kapuja, hanem lövés nem történt. De még csak oláhot se láttak. — Mikor aztán a hajó kapitánya kérdezte Ozmantól, hogyan volt ez lehetséges, azt mondta neki a pasa: „Hát csak ugy. Néhány kémet küldtem át az oláhok közé a kiknek dolguk volt azt hiresztelni, hogy ma reggel rájuk fogunk törni. A jámborok erre ugy megijedtek, hogy elfutottak előre, még magravalót se hagytak hátra.“ Jót nevetett az ötleten s meg van vele magyarázva az oláh „ingadozás.“

— Strousberget Oroszországból végre szabadon bocsátották. A szárnyaszegett jó madár egyenesen Berlinbe sietett.

— Az országos nőiparegylet „iparos munkatanitónőképző iskola“ f. hó 15-én nyilik meg, ezt megelőzőleg 12-én d. e. tartatnak a felvételi vizsgálatok. Azon esetre, ha négy polgári osztályt végzett növendékek nagyobb számmal jelentkeznek, a tanfolyam második osztálya is megnyilik, értekezhetni György Aladárné igazgatónálkereszt u. 7. sz.

— Az orosz pénzkalamitás. Hogy Oroszország pénzügyi helyzete mennyire kedvezőtlen, bizonyitja azon körülmény, hogy az orosz kormány az odessai vasutnál csupán katona-szállitásokért m. e. 4 millió rubellel maradt adósa. Ez összeget nevezett vasut egyébiránt nagylelküen kész elengedni az esetre, ha a pénzügyminiszter azon időtől kezdve, a midőn ismét rendelkezhetik külföldi pénz felett, az odessai vasut részére 4 százaléknyi kamatbiztositékot engedélyez.

— A hód-mező-vásárhelyi ref. egyház több mint másfélszázados főgymnáziumi tanintézete javára szemben a középtanodák országos szervezése követelményeivel, uj alapot gyüjt s erre nézve az egyházi elöljáróság felhivókat adott ki. A felhivó bizalommal fordul a közmüvelődés áldozatkész barátaihoz, hogy hozza meg tehetsége szerint kiki adományát.

— A budapesti fenyitő törvényszék ma néhány notorius tolvaj viselt dolgai fölött itélt. Lipták Vilmos, Klein Ignácz, Weisz Jakab, Jó Ferencz betörtek Bognár mérnök lakására és azt megdézsmálták, elkövettek betöréses tolvajlást Esztergomban a papnöveldében, Budapesten a királyutczában és a sugáruton, de végre is utólérte őket a „sánta igazság“ és a királyi ügyész vádbeszéde után ma a kir. törvényszék Lipták Vilmost 4 évi, Klein Ignáczot 3 évi, Weisz Jakabot 3 évi, Jó Ferenczet 1 és fél évi börtönre itéli tolvajlás miatt, Freiberger Józsefet 1 évi, Freiberger Samut 6 havi börtönre orgazdaság miatt, Herczog Mórt vagyonbiztonság elleni kihágás miatt 50 frt birságra, illetve 10 napi fogságra itélte, Vider Károlyt tárgyi tényálladék hiányában, Steiner Sámuelt pedig bizonyitékok hiányában gyanus áruk kezelése vádja alól felmenti. Valamennyi elitélt felebbezést jelentett be.

— A szinvakság kérdése a magyar vasutigazgatóságokat még mindig élénken foglalkoztatja. Az alsóbb rendü forgalmi személyzet képezi tulajdonképen a kérdés tárgy-anyagát. Mozdonyvezetők, őrök, forgalmi-hivatalnokok, felvigyázók és kalauzoknak okvetlen teljesen egézséges szempár birtokában kelle lenni. A vusuti jelzések nálunk csak a legritkább esetekben fehér világnak s a legnagyobb részük vörös avagy zöld szinü esti jelzésből állván, a veszély nálunk annál nagyobb. Az alantas személyzet felvétele alkalmával alá van ugyan vetve orvosi vizsgálatnak, mely természetszerüleg a szemekre is kiterjed, de a szinvakságra ezideig figyelem nem igen forditatott.

— Sajátságos hirről tudósit egy helyi kőnyomatu hiradó. Tegnap temették ugyanis a Rokus kórházból a 49 éves Kubek Anna tetemeit, ki lakásán állitólag felakasztás által vetett véget életének. Most egyszerre azon hir szállong, hogy nevezett nő nem volt öngyilkos hanem egy hozzá igen közel álló egyén által gyilkoltatott meg, s hogy az eset megvizsgálása az illetékes hatóság által már meg is inditatott volna.

— A hol akad minden, olyan megye Hunyad boldog megye. Van neki — mondja a „Haladás“ — boszorkánya. A boszorkány Zámon nemrég fehér alakban rémitgette a lakoságok. A községi jegyző az éji őröknek parancsot adva a csodálatos alak elfogatására, azok merészen neki rontottak s lefülelték. Horribile dictu! A szörny magva hus és csont volt; valódi ember. A rémitő álarcz óriási üres tök, tüz szemei fagygyu gyertyák, fehér meze egy paraszt lepedő. A mag? — az meg a burzsuki körjegyző segédje volt. — De ez még csak „boszorkány“. Van ott a megyében azonfelül már is. Bankó hamisitót is fogtak Hátszegen; meg 3 rablót is. E rablók részessei a petrillai rablógyilkossági merénynek, s ama társulat tagjai, melyből már 3, — köztük a vad Dencsuleszku, — elitéltetésüket várják.

— Titokszerü gyilkosságról irnak Gödöllőről. E szerint ott már napok előtt egy meglehetősen rosz hirü gödöllői illetőségü egyén, három revolver-lövéssel sebezve, Gödöllő mezőváros birójánál azon panaszszal jelent meg, hogy Kerepesen egy igen elegansan öltözött fiatal emberrel akadt össze, kitől állitólagosan ezeket a lövéseket kapta volna. A rendőri nyomozás folyamán a kerepesi erdőben egy finom utazó takaró találtatott, s a takaróban Walter Scott egy regénye, az állitólagos gyilkos azonban nem. A rendőri vizsgálat inkább a felé hajlik, hogy a rosz előéletü panaszos egyén a gyilkos. Hogy az eltünt s a lövésekkel vádolt egyén ki lehetett, ez lappang az éji homályban.

— Lókötő czigány-bravour. Gyulaváros lóvásárainak hire messze vármegyékben jár. A közeli vagyonos községek, Békés, Csaba és Szarvas gazdái köztudomás szerint mind jó lovakkal birnak s a mi eladni való akad, azt rendszerint a gyulai vásárra terelik, hol ilyenkor egész hevenyezett futtatások kerekednek a paripák „kipróbálására.“ A mult vásáron történt, hogy Szőllősi Sándor békési lakosnak felnőtt fla egy lovat árult hosszas ideig a nélkül, hogy vevőre talált volna. Már épen haza akart indulni Békésre, mikor egy pécskai czigány közeledett hozzá, s felkérte Szőllősit, hogy az ő két lovát s kezében tartott járlatokat vegye át tőle, hogy a ló járását „kipróbálja.“ A ló megtetszett a czigánynak, s kérdezte az árát, 130 forintért lett kinálva. — A czigány kérte ezután a ló passusát is, hogy a leirást összehasonlitsa, mert ha ez nem egyeznék, a lovat — ugymond — nem vásárolná meg. A gyanutlan eladó átadta a járlatot a czigánynak, ki rögtön felkapott a ló hátára, hogy azt igy is „kipróbálja,“ s a ló valóban kitünő is lehetett, mert czigányunkkal — ki a hüledező eladó szeme láttára elvágtatott — Pécskáig meg sem állt. Felesleges megjegyeznünk, hogy a czigány a vételárt magánál, s saját gebe lovait passusostól együtt eladónál feledte, Szőllősi a városházánál 24 frtra becsült két párával épen nem érezte magát kárpótolva s jelentést tett a kapitányi kivatalnak, mely röktön nyomozásokat téve, kideritette azt is, hogy az egyoldalu cserélőnek czinkostársai is volak, kik különben aradiak lévén, a vásárból szinte haza mentek. A lovakat aztán meg is keritették, de a czigány eltünt.

— Rendőri hir. A napokban közöltük azon körülményt, hogy a rendőrség a folytonos éjjeli csendzavarások megfékezése végett erélyes intézkedéseket tett. Mind a mellett is a mult napokban több hasonló eset fordult elő, minek következtében a főkapitányság által tegnap 7, mai nap pedig ujra 4 egyén lett érzékenyen megfenyitve. Ezen 11 egyén közt académiai polgár egy sem volt. Egy jogász belekeveredetett ugyan, de az is felmentetett.

Szinház, müvészet.

— Lehmann Mór halálát a következő gyászjelentés tudatja: A nemzeti szinház igazgatósága, mélyen megilletődve jelenti Lehmann Mórnak, a nemzeti szinház tagjának és kitünő fődiszitőjének, az arany érdem-kereszt tulajdonosának, 1877. szeptember 9-én, délutáni 4 órakor élete 59-ik évében rövid szenvedés után bekövetkezett halálát. A boldogultnak hült tetemei f. hó 11-én, d. u. 3 órakor fognak a reformált vallás szertartása szerint a kerepesi-ut melletti temetőben örök nyugalomra tétetni. Áldás és béke hamvaira!

— A szegedi szinház igazgatója, Aradi Gerő, legnagyobb részt szervezte már idei társulatát, mely oktober elején kezdi meg előadásait. A társulat főbb tagjai: Balla Béla, Bodrogi, Mikei, Demidor, Mihályfi (lyrai szerelmes), Kiss Ferencz; nőtagok: Bercsényiné (hősnő), Hegedüsné Ditrói Mari, Beczkóné (e két utóbbi a kolozsvári nemz. szinháztól.) Az első operette-énekesnővel még folyik az alkudozás. — Az elsoroltak nagyobb részét, mondja az ottani lap, ismeri a közönség; mindannyi szép sikerrel müködött már a szegedi szinpadon. — Az itt ismeretlenek közé tartozik Mihályfi, egy még igen fiatal szinész, akit kiváló tehetségnek mondanak. Ismeretlen továbbá: Ditrói Mari, aki B. Nikó Lina asszony helyét fogja betölteni. Ezidőszerint a n.-váradi közönség kedvencze. Bercsényiné évekkel ezelőtt volt Szegeden egy télen; azóta haladt, s hogy tavaly a szabadkai közönség rokonszenvét nagy mértékben birta. Kiss Fer. szegedi fiu, népszinmü- és operette-énekes; szép bass-bariton hanggal bir. — A társulatnak lesz rendes balletmestere is, amire nagy szükség volt; továbbá — a mi első kelléke a jó operette-előadásoknak — remény van egy jólszervezett teljes zenekarhoz is, a melynek előteremtésében az igazgató Langer Viktor karnagy urral most fáradozik. Kilátás van arra, hogy a temesvári jól betanult zenekar jön Szegedre, a melynek nagy részét a templomi zenekarhoz akarják szerződtetni. — A repertoir vonzóvá tevése végett az igazgató már gondoskodott az uj darabok beszerzéséről; ilyenek többi közt: „Nagyon szép asszony“, „Dóra“, „Id. Fromont és ifj. Risler“, a s nemz. szinház, s „A vöröshaju“ és a „Zsandár“, a népszinház repertoir-darabjai. Az ujabb operettek közül „Giroflé-Girofla“ s a „Bőregér“ kerülnek legelőbb szinre, s ezeket követi „A kis doktor.“ Időközben nagyobb drámákra és egypár Shakespeare darabra az igazgató Molnárt nyerte meg.

Fővárosi ügyek.

— A főv. pénzügyi és gazd. bizottság ma d. e. 9 órakor Kada alpolgármester elnöklete alatt ülést tartott. Egy magánfél Hüttner H. assz. folyamodása intéztetett el. A m. kir. államvasutak igazgatósága felkérte a városi hatóságot, hogy a kőbányai ut mellett lévő városi területből vasuti mühelyek számára tizennyolcz holdat adna el örök áron. A körülmények megvizsgálása végett a helyszinére Kada alpolgármester elnöklete alatt Havas Ignácz, Preuszner József, Bobula János, Forgó István és Mendl Ferencz urakból álló albizottság küldetett ki, s ezzel az ülés eloszlott.

— A földm. ipar és keresk. miniszter következő körrendeletet intézte valamennyi törvényhatósághoz: Midőn a minden oldalról fenyegető marhavész behurczolásának veszélyével szemben a törvényhatóságnak f. évi május hó 7-én 9418. szám a. kelt körintézvényem tartalmát ujólag emlékébe hoznám, szerzette tapasztalok nyomán szükségesnek látom sürgősen felhivni, miszerint alattas közegeit, valamint a községi elöljáróságokat utasitsa, hogy az 1874. évi 20. törvényczikk III. fejezetének vészkiütések alkalmából életbeléptetendő rendelkezéseire vonatkozó szakaszait, valamint az 1064/1875. számu végrehajtási rendeletnek fentebbi szakaszokra vonatkozó utasitásait teljesen sajátitsák el, hogy előfordulható vészkiütések alkalmával a törvény által sulyos felelősség terhe alatt reájuk rott kötelmeknek teljes ismeretével birván, azokat egész kiterjedésükben minden utasitás bevárás nélkül rögtön alkalmazni képesek legyenek.

— Illyr osztály fentartása iránt tett a tabáni iskolaszék előterjesztést a tanácsnak a budai szarvastéri iskolánál. A tanács e kérdést tárgyalás alá vevén, miután az illyr nyelv nem sorozható a fővárosban divatozó nyelvek közé, a mennyiben azt csak nehány család beszéli, az előterjesztést elvetette annál is inkább, mert egy illyr osztály fenntartása a fővárosban létező számos hitfelekezet és nemzetiség számára oly praecedenst képezne, melyek alapján mindenütt német, tót, szerb, román stb. tannyelvü osztályok felállitása követeltetnék a fővárostól. A tanácsnak azonban nincs kifogása az ellen, hogy a mennyiben az illyr nyelvü hitfelekezet, mint lithurgiai nyelvnek a rendes iskolai időn kivül akár a főváros szolgálatában álló eddigi illyr tanitó, akár más tanitó által való külön tanitásáról gondoskodni saját költségén — erre nézve a rendes iskolai időn kivül hajlandó a tanács felügyeleti jogának épségben tartása mellett a hitfelekezet részére egy tantermet használatra átengedni. Ezen ügy a jövő közgyülés elé fog a tanács részéről terjesztetni.

TÁVIRATOK.

Bécs, szept. 10. A „Pol. Cor.“-nek a következőket jelentik hivatalosan mai kelettel: Tegnapelőtt az egész vonalon megkezdték az ágyuzást Plevna ellen, s abban tizenkét román üteg vett részt. Angelescu Sándor dandára elkeseredett harcz után elfoglalta a török sánczokat. A román csapatok, különösen a tüzérség és a 13-ik dorobáncz-ezred kitüntették magukat s régi katonák hidegvérüségét tanusitották. Több halottjok és 30 sebesültjök volt. Az orosz császár 40 Györgykeresztet küldött át a román tisztek és katonák kitüntetésére. Következő napon a czár felköszöntötte a román hadsereget, s vitézségét dicsérőleg kiemelte. Károly fejedelem a román csillag keresztjét a 13. dorobáncz-ezred zászlajának adományozta.

Konstantinápoly, szept. 10. Bolgárországból jelentik: Az oroszok háromnapi folytonos komoly harcz után visszamentek a Kara-Lom mögé; odahagyták Popkiőjt és Bjela felé vonultak vissza. — Mukhtár pasa egy ütközetről tesz jelentést, mely a kiziltepei magaslatokon a Samil fia által vezérelt török lovasság és több orosz dragonyos-ezred, két zászlóalj gyalogság és egy üteg közt történt. Az oroszok hosszas ingadozás után megverettek, s 60 embernyi veszteséggel hátrálásra kényszerittettek. A törökök vesztesége jelentéktelen. — Alexandropolból naponta érkezik tüzérségi segély Kurukdarába. — Reuss herczeg, a német nagykövet és neje tegnap meglátogatták a szultánt.

KONSTANTINÁPOLY, szept. 9 (Az „Egyetértés“ távirata.) **Ideérkezett magánhirek szerint Ozman pasa plevnai hadállását 150.000 orosz és 40.000 román ostromolja. A törökök már sok rohamot visszavertek. Szulejman pasa Trojánból 40.000 emberrel utban van Plevna-felé. — Montenegróból rosz hirek érkeztek. Nikszics állitólag megadta magát.**

Athen, szept. 10. A „Pol. Cor.“-nek a következőket távirják mai kelettel Athénből: A minisztertanács a legutóbbi napokban az orosz kormány azon ajánlatait tárgyalta, melyek a török uralom alatti keresztények sorsának biztositását czélozó együttes eljárásra vonatkoznak. Ma bizonyosnak vehetni, hogy Görög- és Oroszország közt megegyezés jött létre a görög kormány bizonyos igényei alapján. — Egy a görög kormánynak időközben átnyujtott angol jegyzékre Trikupisz egy Görögország politikáját kifejtő jegyzékkel válaszolt.

London, szept. 10. Sisztovából érkezett magánhirek szerint f. hó 9-én reggel minden oldalon támadás intéztetett Plevnára, mely egész nap tartott. — Este 6 órakor Plevna az oroszok kezében volt. A törökök nagy rendetlenségben hátráltak és jelentékeny veszteséget szenvedtek.

Bordeaux, szept. 10. Mac-Mahon tábornagy ma ideérkezett. A maire üdvözletére a tábornagy igy válaszolt: „Midőn két év előtt az ország szomszédos részeiben utaztam, már akkor is meg voltam lepetve a népesség közt uralkodó rend- és munkaszeretet által. E szép nagy városban ismét föltalálom ugyanazon tevékenységet és egyetértést. — Csatlakozom azon érzülethez, melyet ön annak nevében az imént kifejezett. Legyen meggyőződve, hogy a béke, melyre mindenekelőtt szükségök van, nem lesz megzavarva, és hogy, ha az ország hivásomnak megfelel, az alkotmány, melyhez önök ragaszkodnak, s melynek én hü őrzője leszek, akadály nélkül fog müködni a nemzeti jóllét kifejlődésének biztositására.

Páris, szept. 10. (Az „Egyetértés“ távirata.) Tegnap nagyon számosan látogatták meg Thiers sirját. Thiers özvegye még mindig sok részvétnyilatkozatot kap. A bordeauxi és a havrei kikötőkben a hajók lobogói csak az árboczok félmagasságáig vannak fölhuzva.

Bukarest, szept. 9. (Az „Egyetértés“ távirata). A főhadiszállásról érkezett hirek szerint a plevnai ütközetben eddig egyik fél sincs tulsulyban a másik fölött. Azon esetben, ha az ütközet az oroszok javára dől el, a czár és a trónörökös nagyherczeg visszatérnek Pétervárra. Bármi legyen is azonban az eredmény, bizonyosnak tartják, hogy a tavaszszal a háborut fokozott erővel fogják folytatni. Azon terv, hogy a hadmüveletek vezetését Kaufmann tábornokra bizzák, mióta a segélycsapatok megérkezése a hadsereg állapotát türhetőbbé tette, mindinkább háttérbe szorul.

Bécs, szept. 10. Magyar földteherm. kötvény 76.— Salgó-Tarján —.—. Magyar hitel 192.— Magyar zálogievél 90.75. Erdély 100.—. Magyar keleti vasut 65.25. Magyar sorsjegy 77.50. Magyar földhitel 15.—. Magyar vasuti kölcsön 98.—. Anglo magyar —.—. Franko-magyar bank —.—. Alföld 114.75. Magyar északkeleti vasut 110.50. Kel.-vasuti elsőbbségi kötv. 62.75. Tiszai vasut 194.50. Municipal-bank —.—

Bécs, szept. 10. Hitelrészv. 204.20. Galicziai 246.50 Államvasut 277.—. Rente 64.50. 1860-as 111.75. 1864-es 133.50. Ezüst 104.80. London 118.80. Unio-bank —.— Általános épitőbank —.—. Angol-Osztrák 96.—. Lombard 68 50. Tramvay —.—. Hitelsorsjegy 164 75. Napoleond'or 9 51.½, Arany 5.69. Frankfurt 57.80. Porosz pénzutalvány 58 90. Török sorsjegy 14.25. Angol épitőbank —.—.

KÖZGAZDASÁG.

Gabnatőzsde. Ma jó vételkedv és elegendő kinálat mellett körülbelül 30,000 mm, buza adatott el, finom fajta lanyha irányban 5 és közönséges 15 krral olcsóbban volt kapható, mint a mult heti zárlat ár. Ma leginkább malmok vásároltak. Zab lanyha s 15 krral csökkent, a többi gabnafajokban semmi változás nincs. A határidőüzletben a jegyzések nyomott irányban következők: Buza őszre 11.07 —11.12, tavaszra 11,10—11,24, tengeri, bánsági május—juniusra 7.15—7.25; zab őszre 6.57—6 64, tavaszra 7.07—7.17; káposztarepecze szept.-re 18 38—18.50.

Értéktőzsde. A mai tőzsde is egészen ugy folyt le, mint az ünnepeket megelőző napokon, az irány határozottan szilárd volt, a forgalom azonban csak csekélységre szoritkozott. Az előtőzsdén osztrák hitel részv. 205-ön kezdve 204 70-ig voltak forgalomban, magyar hitel részvények azonban csak névlegesen 191.25—191 50-en, jegyeztettek. A déli tőzsdén mindössze néhány jelentéktelen kötés fordult elő, osztrák hitel részv. 204 70—204.50-en, magy. hitel részv. 191.50-en. Vasutak közül egy kötés alföldi részvényekben és pedig 115 50-en eszközöltettet, osztr. államvasut 175-ön, kassa-oderbergi vasut részv. 109.50-en voltak keresettek. Helyi értékek tökéletesen figyelmen kivül maradtak, befektetési értékek közül: Kassa-Oderbergi vasut prioritások 71,10-en és magyar sorsjegyek 77⅞-on vásároltattak. Valuták változatlanul, markjegyek 58.50-en voltak forgalomban.

Az „Első magyar általános biztositó társaság“-nál augusztus végével életbiztositások 27.806,691 frt 84 kr erejéig voltak érvényben Ujabb életbiztositási kötvények ezen hó folyama alatt 301,695 frt erejéig kiállittattak, s ezen osztály dijbevétele 1877. év január hó elsejétől 728,649 frt 61 krra, és a bejelentett halálesetek összege 237,312 frtra rug.

Gyapjuüzlet. (Bauman Tódor czég jelentése) szeptember 8. A lefolyt héten is igen jelentéktelen volt a forgalom a gyapjuban s az árak a vevőknek kedveztek. Eladatott: 80 mm. hegyi kétnyiretü 97—98 frton, 40 mm. közép bárányyapju 92—96 frton, 80 mm. Vlaska-czigája 83—87 frton. Az árak 56 kilogrammjával szamitvák.

A sződrákosi téglagyár részvénytársaság ma Holitser Fülöp elnöklete alatt rendkivüli közgyülést tartott, mely határozatképes volt, miután másodizben lett összehiva s 36 részvényes 623 részvényt tett le, a mely szám 357 szavazatot képviselt. A jegyzői tollat Dr Máday Sándor kir. közjegyző vitte. A közgyülés a liquidátió kimondása végett lőn egybehiva. A társulat ujabb történetét s fuzonális kisérletét egy bécsi bankkal, érdekesen adta elő az elnöki jelentés. Az 1871 évi szeptember 15 én tartott rendkivüli közgyülés elhatározata, hogy a társulat olvadjon bele a bécsi „Allgemeine Bau- und Kohlen-Actien Gesellschafttal, olykép, hogy ez átveszi a társulat egész cselekvő és szenvedő vagyonát s a sződrákosi gyári részvényeket a magáéival cseréli föl. A Kohlen und Bau Gesellschaft, bár közgyülése e fusiót még nem hagyta jóvá, a szerződést ezután gyorsan megkötötte a sződrákosi gyárral, s ennek összes, 30,000 frtra rugó váltótartozását kifizette. Midőn ez megtörtént, az Allg. Kohlen und Bau Ges. két legtekintélyesebb részvényese csődbe került, minek folytán e társaság maga is kényszeritve volt kimondani a felszámolást s a fusiót nem vihette keresztül.

Feloldá tehát a szerződést, s a 30,000 frtra keresztet vetett. Most már a sződrákosi téglagyárnak adóssága nem volt, de vagyona sem, mert az 1875. junius 26-iki felhőszakadás azt majd egészen tönkre tette, tehát az igazgatóság, a gyár életrehozására nem levén tőke, — a közgyülés elé azon inditványnyal lép, hogy ez mondja ki a liquidátiót. Ha a közgyülés tekintettel az épitési ipar nagy pangására, ezt kimondja, válasszon két felszámolót és három felügyelőt.

A közgyülésnek a jelentés ellen nem lehetett észrevétele, ennélfovva azt egyhangulag helyeslé és elfogadta, a igazgatóságnak pedig a fölmentést kiadta. A felszámolás kimondatván, a liquidátorok és felügyelők választására nézve szavazatszedőkül kiküldettek: gróf Khun Károly és Salzer L. A szavazás megtörténvén, elnök kijelenti, hogy felszámolókul: báró Römy Emil és Holitser Fülöp, — felügyelőkül: Wohlfart Henrik, Benkő Károly és Guttman József választottak meg. A közgyülés ezeket felhatalmazta, hogy a gyárat akár szabadkézből, akár ajánlati tárgyalás, akár nyilvános árverés utján adják el s az eredményről annak idején a társaságnak kellő uton tegyenek jelentést.

Napirend.

(szeptember 11.)

Naptár: Kedd, kath. Emilián. — Prot. Prótus. — Görög-orosz aug. 30. Sándor. — Izrael. 4. Abadias. — Nap kél 5 ó. 31 p. Nyugszik 6 ó. 21 p.

Muzeumban: a régiségtár van nyitva d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.

Magyar daltársulat: előadást tart a „Komlókert“-ben este 8 órától.

Figyelmeztetés. A forgalmi felakadások okai az Erzsébet császárné pálya és az államvasuttársaság délkeleti vonalain. A gabnaszállitásnak néhány lapban felemlitett felakadási tudósitását illetőleg az Erzsébet császárné pályán és az államvasuton, jól értesült körökből arról értesittetük, miszerint ezen zavarok legnagyobb részt abban lelik alapjukat, hogy a kereskedővilág részéről külföldre szánt gabnaszállitmányok bizonyos bevett szokásból, nem egyenesen a kitüzött állomásra, hanem előzőleg Bécsbe, nyugati pályaudvarban adatnak fel s csak hosszabb itt időzés után szállittatnak innét tova. Ez által az Erzsébet császárné átmeneti pálya pályaudvarain a kocsik és málhák nagy összetorlódása jő létre s ennek következtében elkerülhetlenül felakadások is, melyek azután akadályozzások az Erzsébet császárné pályát az államvasut által eszközlött odaszállitásukat teljes mérvben meggyőzni. A vaggonoknak Penzingen való hosszas állomásozásának azon felül még az a káros következménye is megvan, hogy azok a forgalomtól, melyre most oly végtelen szükségesek, elvonatnak, s a feladó pályák munkaképessége csökkentetik. A mondottakból e szerint látni való, hogy egyedül a közönség kezében van a hatalom a szállitmányoknak Magyarországból mindjárt egyenesen a kitüzött külföldi állomásra való feladása által ezen a forgalmat annyira korlátozó akadályokat elháritani, a mi most már annál könnyebb, mivel az illető vonalak számára egyenes szállitási dijtáblázatok létesittettek.

Figyelmeztetés. Különleges dijtáblázat a fának a magderburg-osztrák-magyar forgalomban való egyenes szállitására. Folyó évi sept. 15-vel a fának nyers és nyersen kinagyolt, mint: épület-, kádár-, bánya-, kerékgyártó-, szerszámfának stb. egyfelől Budapest (osztrák államvaspálya) és a tiszavidéki vasuti állomások, s másfelől a magdenburg-balberstadti és frankfurt-bebrai pálya állomásai közötti szállitására, különleges dijtáblázat fog életbe léptettetni, mely az illető állomások és az illető ügykezelőségeknél megtekinthető s az osztrák államvasuttársaság forgalmi igazgatóságnál Bécs, Pestalozzigasse 8 meg is szerezhető.

Figyelmeztetés. Bérletjegyek behozatala a helybeli forgalom számára az álamvasutnál. A császári kir. szabad. osztrák államvasuttársaság a t. cz. közönség óhajának eleget teendő, bérletjegyeket hozott be a budapest-szt.-lőrinczi vonal számára, melyek minden a szetmély szállitásra berendezett vonatra (a futárvonatok kivételével) teljes érvénynyel birnak. Ezeidény-jegyeknek minden egyes menetnéli lebélyegeztetése nem szükségeltetik. Ára egy 40 térti jegyet tartalmazó tömbnek a következő; Budapest-Szt.-Lőrincz vagy vissza, I. osztály 28 frt II. oszt. 18 frt. III. oszt. 12 frt (bezárólag a bélyeg és szállitási adóval). A bérletjegyek érvényességöket folyó évi szeptember utóljáig megtartják. Jegyek, melyek az érvényességi határidőn belől nem lőnek elhasználva, érvénytelenekké váltak, s semminemü kárpótlás értök nem nyujtatik.

Szerkesztői üzenet.

Kovács István és Váradi Miklós népszinházi tag urakat kérjük máskor kellő póstai bélyeggel ellátni levelüket, ha még oly goromba lenne is.

Budapesti szinlapok.

Kedd, szeptember 11-én.

NEMZETI SZINHÁZ

AIDA.

Nagy opera 4 felv.

Személyek:

A király	Tallián
Amneris	Tannerné
Aida	Nagyné B. I.
Radamés	Ellinger
Ramfis	Kőszeghy
Amonasro	Láng
Küldött	Zajonghi
Főpapnő	Heim Róza

Kezdete 7 órakor.

NÉP-SZINHÁZ.

B. Nikó Lina asszony vendégjátékául:

A toloncz.

Népszinmü 3 felvonásban.

Személyek:

Kontra	Tihanyi
Krizsa	Pártényine
Vágó	Tamási
Ábris	Kaiikás
Ördög Sára	Lukácsyné
Angyal L.	B. Nikó L.

Kezdete 7 órakor.

Vizállás és időjárás.

Budapesten szept. 10. 2.66 m. 0 fölött felhős.
Pozsonyban szept. 10. 2.18 2. m. 0 fölött felhős.
M.-Szigeten szept. 10. 0 63 m. 0 fölött felhős
Szatmáron szept. 10. 0.25 m. 0 fölött felhős
Tokajban szept. 10. 0.24 m. 0. fölött felhős.
Szolnokon szept. 10. 0 10 m. 0 fölött esős.
Szegeden szept. 10. 0.53 m. 0 fölött esős.
Aradon szept. 8. 1 25 m. 0 alatt esős.
N.-Becskerek, szept 9. 0.48 0. m. 0 alatt esős.
Bezdánnál szept.. 3. 2 29 m. 0 fölött esős.
Verbászon szept. 3. 1.79 m. 0 fölött esős.
Eszéken szept. 10 2.38 m. 0 fölött esős.
Sziszeken szept 10 0.47 m. 0 alatt felhős.
Mitroviczon szept. 9. 0 15 0 fölött esős
Zimonyban szept 9. 2.33 0 fölött felhős
Ó-Orsován szept. 9. 2 62 m. 0 fölött felhős.
Barcson, szept. 10. 1 68 m. 0 fölött száraz.

Csávolszky Lajos

felelős szerkesztő s kiadótulajdonos.

Nyilt-tér.

Megjelent és az „Egyetértés“ kiadóhivatalában (himző utcza 1. sz.) kapható

„UTOLSÓ BEBEK“

történeti regény 3 kötetben, irta

Pétery Károly

Ára a 3 kötetnek 3 forint.

A budapesti áru- és értéktőzsde árjegyzései. (HIVATALOS.)

Gabona árak 1877. szeptember 10.

BÚZA	ó vagy uj	Hangulat	100 kilogr.	ára frtkr.—frtkr.	100 kilogr.	ára frtkr.—frtkr.
bánsági	uj	lanyha	75	—.— —.—	76	10.75—10.85
"	"	"	77	10.95—11.10	78	11.20—11.35
"	"	"	79	11.45—11.60	80	11.65—11.75
tiszav.	"	"	75	—.— —.—	76	11.30—11.40
"	"	"	77	11.50—11.70	78	11.85—11.95
"	"	"	79	12.05—12.10	80	12.15—12.20
pestv.	"	"	75	—.— —.—	76	10.70—10.85
"	"	"	77	10.95—11.05	78	11.20—11.30
"	"	"	79	11.40—11.50	80	11.60—11.65
fehérm.	"	"	75	—.— —.—	76	11.20—11.30
"	"	"	77	11.40—11.60	78	11.75—11.85
"	"	"	79	11.95—12.—	80	12.05—12.10
bácskai	"	"	74	—.— —.—	73	—.— —.—
"	"	"	76	—.— —.—	75	—.— —.—

hektoliter		Hangulat	frtkr.—frtkr.
ROZS . . . 70—72	után	csendes	7.70—7.90
ÁRPA takarm. 60—62	"	szilárd	6.75—7.50
" maláta 62—63.7	"	"	7.70—8.60
ZAB . 36.4—40.1	"	"	6.45—6.65
KUKORICZA, 74.7	"	lanyha	7.05—7.10
" másnemü 72.8	"	"	6.95—7.—
ZAB . . . nélkül	"	szilárdabb	—.—
REPCZE, fekete .	"	"	18.1/8 18.—
" bánáti .	"	"	17.— 18.—
KÖLES	"	"	5.60—6.—

Különféle termények.

Heremag	szilárd	magyar 50—105 p. á.
Disznózsir	csendes	pesti 66.—66.50
Szalonna	lanyha	56.50 p. 57.— kr. á.
Faggyu	szilárd	— p. 54.—55. frt á.
Szilva	"	24.— —25.—
Dió	szilárd	—.— — kr.
Gubacs	szilárd	34.—36
Hamuzsir	lanyha	feh. —.—, kékes —.—
Borkő	szilárd	70.—71.— kr.
Méz	csendes	nyers 32 sárga csurg. 37.50
Viasz	szilárd	rozsnyói 156
Szesz	csendes	33.— —33.50 kr.

Befizet	Kötvények:	Adva	Tartva
100	Magyar vasuti kölcsön 120 frts	98.25	98.75
120	Gömöri államvasuti záloglevél	—.—	—.—
	Magyar sorsjegy kölcsön . .	77.75	78.—
	1871-ik magyar államkötvény	—.—	—.—
	1872-ik " "	—.—	—.—
	1874-ki m. k. kincst. ut. 6% oz.	102.25	102.75
	Földteherm. kötvény magyar .	75.75	76.25
	" " 1867. zár.	75.50	76.—
	" " temesi b.	75.—	76.—
	" " 1867. zár.	75.—	75.50
	" " horv.-szl.	—.—	—.—
	" " erdélyi .	74.—	74.50
	Szőlőváltsági kötvény 100 frts	75.50	76.—
	1871. pestvárosi köles. 6% .	87.75	88.—
	Biztositások:		
200	Első magyar biztositó társaság	1525.—	—.—
100	Haza, életbiztositó társaság .	—.—	—.—
100	Pannonia, viszontbiztos. társ.	380.—	386.—
300	Pesti biztositó intézet . . .	71.50	72.—
	Vasutak:		
200	Pécs-barcsi vasut	—.—	—.—
200	Pesti közuti vaspálya társaság	166.—	167.—
100	Budai " " "	12.—	14.—
200	Ujpest-Rákospalotai lóvonatu .	—.—	—.—
200	Alföld-Fiumei	115.—	116.—
200	Észak-keleti	111.—	111.25
200	Magyar-keleti	—.—	—.—
200	Első erdélyi	99.50	100.50
100	Déli vaspálya-társaság . . .	—.—	—.—
80	Budai hegyipálya	48.—	50.—
	Bankok:		
100	Municipális hitelbank . .	16.—	17.—
100	Angol-magyar bank	—.—	—.—
200	Magyar általános hitelbank .	191.25	191.50
200	Franco-magyar bank . . .	—.—	—.—
160	Magyar ált. földhitelrészv.-t.	14.50	15.—
80	Kisbirtokosok földhitelintéz. .	43.—	45.—
100	Takarék- és hitel-egylet . .	—.—	—.—
100	Budai-óbudai népbank . .	—.—	—.—
200	Iparbank	115.—	116.—
500	Budai kereskedelmi bank . .	—.—	—.—
200	Pesti " " . .	540.—	545.—
100	Pesti iparbank	34.50	35.—
50	Pest-budai kézmüves-bank .	51.—	53.—
200	Birodalmi tisztiegyl. m. hit. int.	— —	— —
	Takarékpénztárak:		
60	Gödöllői takarékpénztár .	—.—	—.—
100	Országos központi " .	80.50	81.—
1000	Pesti I. hazai " .	2250.—	—.—
100	Pest-Budai fővár. " .	297.—	300.—
100	Pest-külvárosi " .	54.—	56.—
140	Szent-Endrei " .	—.—	—.—
90	Ujpesti " .	—.—	—.—
	Malmok:		
500	Concordia-gőzmalom . . .	372.—	375.—

Befizet		Adva	Tartva
200	Erzsébet-gőzmalom	194.—	196.—
160	Luiza-gőzmalom	178.—	179.—
200	Molnár- és sütő-gőzmalom .	310.—	315.—
500	Hengermalom	640.—	650.—
300	Victoria-gőzmalom	282.—	284.—
500	Első budapesti gőzmalom . .	900.—	910.—
1000	Pannonia-gőzmalom	905.—	910.—
	Különféle iparpapirok:		
80	Épitőtársaság, Pesti	—.—	—.—
500	Serfőződe, I. magyar . . .	255.—	260.—
200	Sertéshízlaló	145.—	150.—
200	„Athenaeum" könyvnyomda .	250.—	255.—
500	Pesti	470.—	480.—
200	„Franklin-Társulat"	—.—	—.—
500	Ganz-féle vasöntőde	171.—	172.—
200	Gschwind-féle szeszgyár . .	203.—	205.—
210	Kereskedelmi epület	480.—	500.—
200	Gyapjumosó és bizom. I. magy.	135.—	—.—
100	Salgó-Tarjáni kőszén . . .	77.—	80.—
100	" vasöntöde . .	70.—	—.—
200	Schlick-féle vasöntőde . .	76.—	78.—
200	Sóskúti kőbánya-társaság . .	—.—	35.—
200	Spodium és csontliszt . . .	185.—	188.—
500	Szeszgyár, I. magyar . . .	—.—	—.—
200	Kőszén- és téglagyár (Drasche)	39.—	40.—
200	Általános Waggon-köles. társ.	—.—	—.—
105	Alagut-társaság	56.—	57.—
200	Tégla- és mészégető, ujlaki .	25.—	26.—
200	Téglagyár, kőbányai	40.—	42.—
	Záloglevelek:		
	Magyar földhitelintézet 5%	90.75	91.25
	" járadékbárcza . 5%	99.7/8	100.1/8
	" jelzálogbank . 5½%	79.50	80.—
	" ált. földhiteltárs. 6%	—.—	—.—
	" " " 5½%	—.—	—.—
	Pesti kereskedelmi bank . .	88.—	89.—
	Kisbirtok. földhitelintézet 6%	84.50	85.—
	Elsőbbségek:		
300	Éjszakkeleti vaspálya . 5%	67.50	68.—
300	Magyar galicziai vasp. ez. 5%	—.—	—.—
200	I. erdélyi vasp. 5% ez. frt 100	64.—	65.—
100	Budapesti lánczhid . . 6%	88.—	88.50
150	Budapesti malom . . 6%	—.—	—.—
	Pénznemek:		
	Császári arany	5.69	5.71
	Osztrák-magyar 8 frtos arany	9.56	9.58
	20 frankos arany	9.56	9.58
	Osztrák és magyar ezüst . .	104.50	105.—
	Porosz pénztárjegy	58.50	58.60

Leszám. kamat	**Váltók:**	Adva	Tartva
4	Augsburg 100 délném. frt után	—.—	—.—
4	M. Frankfurt 100 din. frt után	57.90	58.—
4	Hamb. 100 din. bir. Mark után	57.90	58.—
2	London 100 font Sterling után	119.—	119.25
—	Milano 100 Lir. n. lit (fr.) után	—.—	—.—
3	Páris 100 franc után . . .	47.40	47.50

A bécsi tőzsde árjegyzései. szeptember 9.

	Adva	Tartva
I. Osztrák államadósság.		
Egys. jár. jegyekb. máj.—nov. 5% . .	64.40	64.60
" " ezüstben jan.—jul. 5% . .	67.35	67.50
Sorsolással 1839-ből egész sorsjegy pp.	320.—	322.—
" 1860-ból 100 frtos 5% . .	119.30	119.80
" 1864-ből 100	133.—	133.50
II. Földtehermentési kötvény.		
Horvát-tótországi 5%	—.—	—.—
Erdélyi 5%	73.80	74.25
Temesi Bánság 5%	75.—	76.—
Temesi 1867-iki sorsol, záradékkal . .	75.—	76.—
Magyar 5%	75.75	76.25
" 1867-iki sorsol. záradékkal . .	75.50	76.25
III. Magy. közkölcsönök.		
Dunaszabályozási 5% 100 frtos . . .	104.30	104.60
Magy. vasuti 120 frt (80) frk.) 5% .	98.—	98.50
Gömöri záloglevél 5% 150 frt . . .	—.—	—.—
Magyar nyeremény 100 frt	77.50	78.—
" " 50 frt	77.—	77.50
" szőlődézsma válts. 100 frt . .	75.75	76.25
Pest városi 6%	—.—	—.—
IV. Bankrészvények.		
Ang.-osztr. b. 200 frtos 120 frt bef. . .	91.50	92.—
Angol-magyar bank 100 frt 40% . .	—.—	—.—
Magyar földhitelintézet 200 frt 60 . .	15.—	16.—
Keresk. és iparhitelintézet 160 frt . .	201.25	201.50
Magyar általános hitelint. 200 frt . .	191.—	191.50
Pesti kereskedelmi bank 500 frt . .	—.—	—.—
Alsó-ausztriai leszám. bank. 500 frt . .	695.—	705.—
Franco-osztrák 100 frt	—.—	—.—
Franco-magyar 200 frt	—.—	—.—
Magyar ált. municipalis 200 frt 40 . .	—.—	—.—
Osztrák nemzeti bank	847.—	848.—
Uniobank 200 frt	63.75	64.25
V. Közlekedési vállalatok.		
Alföld-fiumei pálya 200 frt	114.25	114.75
Dunagőzhajózási társ. 500 frt pp. . .	366.—	368.—
Pécs-barcsi pálya 200 frt ezüst . . .	129.—	—.—
Kassa-oderbergi pálya 200 frt . . .	109.25	109.75
Első erdélyi pálya 200 frt ezüst . .	99.—	100.—
Állampálya 200 frt pp.	275.50	—.—
Déli pálya 200 frt	68.75	69.—
Tiszai pálya 200 frt	194.	195.—
Magyar-gácsorsz. első pálya 200 frt .	92.50	93.50
" észak-kel. pály 200 frt ez. .	110.50	111.—
" keleti pálya 200 frt . . .	—.—	—.—
" nyug. székesf.-grácz 200 frt .	106.—	107.—
Bécsi Tramway 200 frt	105.—	106.—
VI. Záloglevelek.		
Osztrák földhitelintézet sorsj. 5% . .	104.—	104.50
" 33 éves visszafizetés 5% . .	88.50	88.75
Nemzeti bank o. é. 5%	97.90	98.05

	Adva	Tartva
Magyar földhiteltárs. 34 év 5½% . .	—.—	—.—
" földhitelintézeti 5½% . . .	90.75	91.25
" kereskedelmi bank 23 év . .	—.—	—.—
VII. Elsőbbségi kötvények.		
Alföld-fiumei pálya 200 frt. ez. 5% . .	68.—	69.—
Báttaszék-Dombovár 200 frt ez. 5% .	62.75	63.25
Pécs-barcsi pálya 200 frt ezüst . . .	82.—	—.—
Kassa-oderbergi 200 frt	71.—	71.40
Első erdélyi pálya 200 frt ezüst . . .	61.—	64.50
Állampálya 500 frank 3%	152.—	154.—
" 1867-iki 3%	145.—	145.25
" 200 frt 5%	145.50	146.50
Tiszavidéki . . . . . . 5% .	80.75	81.25
Magyar észak-keleti 300 frt . 5% .	67.50	68.—
" keleti . . 300 frt . 5% .	—.—	—.—
" nyugoti . 200 frt . 5% .	66.—	—.—
Eperjes-tarnovi pálya 300 frt . . .	62.75	63.25
Károly Lajos pálya 300 frt II. kib. . .	100.25	100.50
VIII. Magánsorsjegyek.		
Hitelintézet 100 frt	164.50	165.25
Clary 40 frt pp.	29.25	29.75
Dunagőzhajózási társ. 100 frt pp. . .	93.—	93.50
Innsbruck városi 20 frs	17.—	17.50
Keglevich 10 frt	12.75	13.25
Krakkói sorsjegy kölcsön 20 frt . . .	14.75	15.25
Budavárosi kölcsön 40 frt	28.75	29.25
Pálffy 40 frtos pp.	28.50	29.50
Rudolf alapitvány 10 frt	13.50	14.—
Salm 40 frt pp.	38.50	39.—
Salzburgi dijsorsjegy 20 frt	14.75	15.25
St.-Genois 40 frt pp.	35.—	35.50
Stanislau városi 20 frt	19.50	20.50
Trieszt város 100 frt pp.	120.—	121.—
Waldstein 20 frt pp.	21.—	22.—
Windischgrätz 20 frt	28.—	29.—
IX. Váltók (3 hóra).		
Amsterdamra 100 frt holl. 3% . .	98.40	98.60
Augsburgra 100 mark . . 4% . .	58.05	58.15
Berlin 100 mark . . . 4% . .	58.05	58.15
Mailand 100 tallér . . . 5% . .	—.—	—.—
Brüssel 100 frs . . . 2½% . .	—.—	—.—
Frankfurti 100 mark . . 4% . .	58.05	58.15
Hamburgra 100 b. márk. 4% . .	58.05	58.15
Londonra 10 font sterling 2½% . .	119.30	119.50
Marseille 100 frank . . 3% . .	—.—	—.—
Páris 100 frank . . . . 3% . .	47.50	47.60
Pénzek árfolyama.		
Cs. k. arany	5.71	5.72
20-frankos arany	9.56½	9.57½
Orosz imperiale	—.—	—.—
Mária-Terézia-tallér	—.—	—.—
Ezüst	104.75	104.90
Egyleti tallér	—.—	—.—
Porosz pénztári utalvány	58.65	58.75

HIRDETÉSEK.

A gyermekek élete hosszabbitja a szülőkét, az előbbiek fenntartása az utóbbiak legnagyobb boldogsága.

Berlin, Rosenthalerstrasse 8. Az Ön maláta-kivonatának és **maláta-egészségi-táplisztjének** több heti használata folytán a **csontvázhoz hasonló gyermek egészen felépült.** Képzelheti az **anyának hálaját és boldogságát**, ki gyermekét már elveszettnek hivén, azt ily váratlanul megmentve látja. Freudenheim A. asszony. — Nömnek is jó szolgálatokat tesz az Ön kitünő **maláta-egészségi-csokoládéja**. Weber, lelkész Altenrodaban. Az Ön jeles **malátakivonat-egészségi-söre** betegemnél meglepő gyógyhatással volt. Reinhard-Solm grófné, szül. Ysenburgi és Büdingeni herczegnő Brauntaalban. — **Maláta-készitményei kitünőek, ugy hogy azok csodaszereknek nevezhetők; kérek nékem malátakivonat-egészségi-sört és nyálka-oszlató maláta-mellczukorkákat küldeni.** Dr. Reich, gyak orvos.

A Hoff-féle malátakivonat-egészségi-sör betegek és egészségeseknek, szalon- és asztali ital a jobbmódu osztályok között s kiváló gyógy-tápszer betegek és üdülők számára az orvos és a szenvedők kezébeu. A világ semmiféle ha ön gyártmánya nem ta'ált jó ize és gyógyitó ereje miatt ezéhez hasonló tetszésre.

A Hoff-féle töményitett maláta-kivonat tökéletesen megfelel a maláta-kivonat egészségi-sör gyógyhatásának, utazóknak és olyanoknak ajánlható, kik a sört nem kedvelik.

A Hoff-féle maláta-kivonat-csokoládé. Jelességben felülmul minden más csokoládét; mellbetegeknek kávé helyett ajánlható s a maláta-kivonattal fölváltva használtatik.

A Hoff-féle maláta-kivonat-mellczukorkák. Légzési bántalmaknál, névszerint köhögés és rekedtségnél kitünő gyógyszert képeznek. Ha a köhödés nagyon erős, akkor e czukorkák a maláta-kivonat szükséges alkalmazását támogatják.

A Hoff-féle gyermektáp-malátaliszt hathatós fiatal és szopós gyermekek táplálására és izmaik erősitésére, ha az utóbbiak az anyatejet nem is nélkülöznék.

Kész malátafürdő-készitmény az orvosok által szivbántalmak, idegbetegségek és testi gyöngeségek alkalmával oly gyakran rendelt fürdők készitésére, a feltaláló Hoff János arczképével.

Hoff-féle egészségi maláta-kávé; mindazok számára, kik a csokoládét nem kedvelik, a közönséges kávétól pedig fölizgattatnak, az egyedül valódi Hoff János-féle malátaegészségi kávéban kitünő, tápdus és olcsó italt találnak.

(A valódi Hoff-féle maláta-czukorkák kék papirban vannak,)

ÁRAK:

Malátakivonat-egészség-sör palaczkja 60 kr. Láda és palaczkkal: 6 palaczk 4 frt — 11 palaczk 6 frt 60 kr. — 28 palaczk 16 frt — 58 palaczk 32 frt. — ½ kilo **maláta-csokoladé** I. 2 frt 40 kr, II. 1 frt 60 kr, III. 1 frt (Nagyobb mennyiségnél árkedvezménynyel.) — **Maláta-czukorkák** zacskója 60 kr. (½ vagy ¼ zacskóval is kapható). — **Gyermek-táp-malátaliszt** 1 frt. — **Konczentrált malátakivonat** 1 palaczk 1 frt 60 krért is kapható. — **Egy kész maláta-fürdő** 80 krba kerül.

Gyári raktár és fő-letét:

Budapesten, kalap-utcza 10. szám.,
bemenet a kapu alatt.

Raktár: **Török József** gyógyszertárában király-utcza 7. sz. a.

Jegyzet. Hogy a malátakeszitmény-utánzók (nyegle kontárok) önérdekből ismét a Hoff János-féle malátakészitményeket és első feltalálójukat és készitőjüket megtámadják, a legnevetségesebb valami, miután ezen világczikkek 30 év óta léteznek és 43 kitüntetéssel láttatván el, 1876 és 1877-ben kilenczszer lettek magasabb helyeken kitüntetve, mik között vannak az osztrák császár és magyar király, a német császár s a szász király ő felségeik részéről történt kitüntetések.

Gummi-ruganyos

SÉRVKÖTŐK.

Legujabb találmány a Bogand tanár által Amerikából behozott ruganyos sérvkötő ugy urak, mint hölgyek és gyermekek részére. Ez rugók nélkül egyedül **gummi**-ból van müvészileg összeállitva, s czélja, hogy még a legidültebb sérveket is a legrövidebb idő alatt egyenlő helyzetbe hozza, s mind nappal a legerősebb munkában, mind éjjel alvásközben használható, a nélkül, hogy a sérvben szenvedő akadályozva volna foglalkozásában. Nagyon hasznos, hogy ez még éjjel is a testen maradhat, mivel különösen jó s kellemes nyomást gyakorol a szenvedő részre.

Angol és franczia aczél-kötők, suspensoriumok, szövöttek, **gummiból**, valamint szarvasbőrből valók nagy raktára.

Méhföcskendők, légvánkosok, ágybetétek, tisztulásfelfogók, óvszerek, gummiharisnyák és mindenféle gummiáruczikkek.

Sérvkötőknél kérem tudtul adni, hogy jobb- vagy baloldalra, vagy kettősek kivántatnak-e, szintugy a test bőségét is.

Megrendeléseket utánvét mellett pósta fordultával teljesit

POLITZER MORICZ,
sérvkötő-készitő,
Budapest, Deák Ferencz uteza.

Önkéntes árverezés

az ecsegi (borzi) pusztán, Kis-Ujszállás közelében.

A 4000 holdat meghaladó ecsegi pusztán, másfél óranyira a kis-ujszállási posta és vasuti állomástól, a haszonbérnek lejárása miatt, folyó évi **szeptember hó 19-én reggeli 9 órától** kezdve, és a következő napokon a gazdasághoz tartozó élő jószág, ugymint: nagyobb számu jármos ökör, tehén, bika, ló, sertés, birka; továbbá holt felszerelés, ugymint: gőzcséplőgépek, gőzmalom, arató- s vetőgépek stb. önkéntesen fognak elárvereztetni.

Kérdezősködőknek az eladó tárgyak részletes kimutatását posta utján megküldöm.

Azok számára, a kik megérkezésöknek idejét a kis-ujszállási állomáson nálam előre bejelentik, alkalmatosságról gondoskodva lesz

Szandtner Ágoston,
alapitványi bérlő.

IDŐSZERŰ.

Gyári raktára nagyban és egyenkint Fevre párisi és Pochtler szilárd kemény üveg **sodaviz-készülékeinek**, ezen egészséges, üditő ital legkönnyebb s legolcsóbb önmaga készitéséhez. Gyári árak: 7, 8, 9, 10, 12, 14, 17 frt, egy féltől egész negyedfél liter tartalmuakig.

Legjobb **soda** és **borkő**, 2 és egy negyedfont frt 2.

Divatos nagy **árnyékosztó legyezők** fekete és divatszinekben, selyem és atlasz 2—6 frtig, finom festésüek 2.20—6 frtig, batiszt 1—3 frtig, festéssel 1.20—4 frtig, igen finomak 7—14 frtig, teknőczhéj-, elefántcsontból 15—30 frtig, meggy és viola legyezők 3—6 frtig, japán kerti legyezők 25 kr.

Uj **legyezőzsinór-övek** és **uszályhordozók**, 40 krtól 5 frtig.

Napernyők selyem- és kelméből, fekete, ecru és divatszinekben, nagyok és kisebbek, kiállitásukhoz aránylag 1.80—10 frtig.

Esernyők selyemből 4.50—12 frtig, kelméből 2—4 frtig. — Önmozgó esernyők, igen jól védők, 9.80—11 frtig.

Acromatikus **tábori látcsők** a láterőt legnagyobb távolságig fokozzák, frt 7.50.

Elegans **botok** ezerféle kiválasztásban, 25 krtól 12 frtig. Meggyfa-botok 50 krtól frt 2.25-ig.

Légyfogó üvegek 30—50 kr.

Sodrony **étel-boritók** 40, 50, 60, 70 kr, frt 1—1.80.

Férfi-napernyők 1.85—7 frtig.

Vizszürő-készülékek minden egészségtelen vizet tisztitanak, frt 2.50, 3.50, 4—5 frtig; hűtőmedenczével 12—35 frtig.

Szemvédő por-üvegek 35 kr—2 frtig. **Conserváló szemüvegek**, szürke, zöld, kék, 1—2 frtig.

Önműködő palaczkdugasz-emelő, a legerősebben beszorult dugaszt is könnyüséggel huzza ki, frt 1.20, 1.90.

Dugaszok ásványvizes üvegekhez stb., **golyó-szellentyüvel**, mi által a folytonos kidugaszolás fölöslegessé válik, 65 kr.

Gyorsan működő **fagylalt-gépek**, utasitással a fagylalt készitéséhez 9, 12, 14—17 frtig.

Legtartósabb Wischin-féle amerikai ruganymézga **szobapadló-fénypép**, könnyü kezelés mellett eddig el nem ért legszebb fényt adja, tetszés szerinti szinben doboza 90 kr.

Kerti **szél elleni gyertyatartók** frt 1, petroleum-lámpák hasonló czélra frt 2.20.

Kertek számára: Tömlős fecskendők, bármely edényben használhatók, sugár- vagy esőalakban könnyen hatnak a legnagyobb távolságig, frt 10.80, 14, 17—22 frtig. Jó minőségű kertész-**kések** 90 kr., frt 1.15, 1.50, fürészszel frt 1.70, 2.40, 3.50. **Hernyó**-olló frt 1.60. **Venyige**-ollók frt 1, 1.20, 2.70. Amerikai **gyümölcs-szedők** frt 1.90. **Ág-fürészek** 80 kr., frt 1.70. Uj **virág-harmatositók** az ablak-kertészet számára 90 kr., frt 1.70; fuvóval frt 3.60-ig.

Levél által is megrendelhető következő czim alatt:

KERTÉSZ TÓDOR BUDAPEST, Dorottya-utcza 2. szám.

Titkos betegségeket,

tehetetlenséget (elgyengült férfierőt), **bőrbajokat, idült syphilist, hugycső-szükülést**, gyakori **magömlést** gyogyit gyökeresen és biztonsággal, a nélkül, hogy a beteg hivatása vagy életmódjában akadályoztatnék,

BESENBEK A.,
gyak. orvos, sebész és szülész.

Naponkint rendel: reggel 9—4-ig és este 7—8 óráig.
Budapest, IV. ker. „Ferencziek bazára" II. lépcső I. em. 3. ajtó.
Gyógyitási dij mérsékelt. Dijjal ellátott levelekre azonnal válaszol és a gyógyszerek megküldetnek.

Az őszi- és téli idényre
ajánlja magát a **hatvani utcza** és **magyar utczával** szemben lévő

uri-, fi- és gyermek ruha-raktár
elegáns- és

olcsó öltözetek

brünni gyapjuszövetekből rendkivül olcsó áron, és pedig:

Szövetöltözetek . .	18 frttól	fölfelé
Salonöltözetek . .	25 "	
Felöltők . . .	12 "	
Téli kabátok . . .	15 "	
Nadrágok . . .	6 "	

2—14 éves fi- és gyermeköltözetek a legjobb őszi-szövetből a legnagyobb választékban kaphatók.
Megrendelések 24 óra alatt eszközöltetnek.
Hajlandó bizalomért tisztelettel esedezik

Leitersdorfer D. fia.

Nincs többé szeplő, napsütés, sárga arczfolt, redő.

A szepséget és ifjuságot csak a világhirü

EAU DE LYS DE LOHSE
szépitő liliomtej adhatja vissza.

Ezt a porosz királyi orvosi hatóság megvizsgálta, valamenynyi kitünő orvos és orvosegylet, számos nő és férfi egyedül ismerte el hibátlan szépitőszernek.

ára egy nagy üvegnek 2 frt 50 kr., kisebb 1 frt 30 egy előnyös nagy üveg 5 frt.

LOHSE POUDRE VELOUTINJE.

Jól rátapad a bőrre, állandó és nem tünik szembe, finomabb és bársonyszerübb a rizsapornál, s a bőrnek ragyogó fehérséget kölcsönöz, fehér vagy rózsaszin — szőkék számára. Sárga (Rachel) — barnák számára. — Ára egy doboznak **1 frt 80 kr.**

LOHSE egészség-szépség liliomtej-szappana, ára 50 kr.
LOHSE Eau balsamique dentifrice, ára 1 frt.

Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** ur gyógyszertárában Budapesten király-utcza 7. sz.

ROTHBERGER JAKAB

ÁRJEGYZÉK

Rothberger Jakab

kir. udv. szállitó

URI-RUHATÁRÁBÓL

Budapest, váczi-utcza és Kristoftér szöglet 2 sz. I. emelet a „Nagy Kristofhoz."

Luster öltözetek frt 18, 20, 24 egész 30 frtig.
Vászon öltözetek frt 15, 18, 20, 25, 30 frtig.
Luster és orlean sakkok frt 5, 6, 7, 8 egész 10 frtig.
Luster és orlean Jaketták frt 12, 14, 16 egész 20 frtig.
Glott-Sakko és Jakettok frt 12, 14, 16 egész 25 frtig.
Nyári öltözetek teljes frt 18, 20, 24, 28 egész 40 frtig.
Nyári felöltő frt 8, 10, 12, 15, 18 egész 30 frtig.
Nyári kabátok hosszu aljjal frt 8, 10, 14, 18 egész 30 frtig.
Nyári kabátok kurta alakban frt 6, 8, 10, 13, 15 egész 26 frtig.
Salon-Jakettá fekete peruvienből frt 14, 16, 18, 20, 25 egész 30 frtig.
Salon járó kabát, fekete peruvienből frt 18, 20, 24, 28 egész 40 frtig.
Jakettak, sötétszinüek frt 10, 12, 15, 18 20 egész 26 frtig.
Frack-kok fekete peruvienből frt 14, 16, 18, 20, 24 egész 40 frtig.
Papi talárok és fölöltők frt 18, 20, 25 egész 35 frtig.
Vadászkabátok frt 8, 10, 13, 16, 20 egész 25 frtig.
Utiköpeny és havelok frt 20, 25, 28 egész 48 frtig.
Menesikoff-ok 18, 20, 24 egész 40 frtig.
Utazó gubák Steir-Loden-ből frt 11, 14, 16 egész 28 frtig.
Nyári nadrágok frt 5, 6, 7, 8, 9 egész 15 frtig.
Különféle mellények frt 2 egész 10 frtig.
Hálókabátok frt 8, 10, 13, 15 egész 25 frtig.
Gyermek öltözetek frt 6, 8, 10, 12 egész 24 frtig.

Továbbá minden kigondolható uriruhák minden **évszakra**, valamint minden alaku Livréek különféle árakban s minőségben.

NB. Nem alkalmas ruhák azonnal becseréltetnek.

ROTHBERGER JAKAB

Alapos gyógyitás jod és higany szerek nélkül.

Titkos betegségeket

bármily nemüeket, különösen a

tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt),

továbbá **bőrbajokat, vizelési nehézségeket, hugycsőszükületeket**, friss és idült **nyákfolyást**, nőknél az ugynevezett **fehérfolyást, a bujakóros fekélyeit** és másodrendü bujakórt minden alakjaiban és elcsufitásaiban, az önfertőzés minden **következményeit**, mint ondófolyás, éjjeli magömléseket, sőt a **végképi tehetetlenséget** is, **katonai** és **polgári** főkórházban, mint a magángyakorlatban a legujabb tapasztalatok s buvárlatok nyomán és évek hosszu során át sok ezer esetben kipróbált egyszerü módszerrel, kiválóan tartós siker biztositása mellett, jod és higany nélkül bámulatos gyorsan s alaposan gyógyit (ujonnan keletkezetteket 48 óra alatt)

WEISS J.

gyak. orvos, sebész és szülész, az itteni cs. k. katonai **főkorházban** volt osztályorvos, bel- és külföldi tudományos és humanitasi társaságok rendes és tiszteletbeli tagja, és több kitüntetés tulajdonosa.

Rendelő intézet: Budapest, belváros, uri-utcza 6. sz. bemenet a lépcsön.

Naponkint délelőtt 7—10-ig, d. u. 1—4-ig, este 7—8-ig.

Várószoba minden egyes beteg részére elkülönitve.

1 150–

Dijjal ellátott levelekre azonnal válaszoltatik, és a gyógyszerek megküldetnek. Ugyanott kapható a hires mű: **„Az elgyengült férfierő"**, ennek soknemü okai és alapos gyógyitása. Ára 2 frt. 50 kr.

Budapest, nyomatott Schlesinger és Wohlauer könyvnyomdájában. Rostélyutcza, (Károlykaszárnya) .8 sz.